

Rada
Unii Europejskiej

Bruksela, 20 grudnia 2017 r.
(OR. en)

15922/17

RELEX 1133	COASI 203
CADREFIN 134	ASIE 64
FIN 860	COLAC 149
DEVGEN 298	ELARG 94
ACP 148	COWEB 148
COEST 360	CFSP/PESC 1168
MAMA 216	CODUN 57
MOG 90	ATO 58
COHOM 166	GROENLAND 1

PISMO PRZEWODNIE

Od: Sekretarz Generalny Komisji Europejskiej,
podpisał dyrektor Jordi AYET PUIGARNAU

Data otrzymania: 15 grudnia 2017 r.

Do: Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Sekretarz Generalny Rady Unii
Europejskiej

Nr dok. Kom.: COM(2017) 720 final

Dotyczy: SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO
I RADY
Sprawozdanie z przeglądu śródkresowego instrumentów finansowania
zewnętrznego

Delegacje otrzymują w załączeniu dokument COM(2017) 720 final.

Załącznik: COM(2017) 720 final

Bruksela, dnia 15.12.2017r.
COM(2017) 720 final

SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

Sprawozdanie z przeglądu śródkresowego instrumentów finansowania zewnętrznego

{SWD(2017) 463 final} - {SWD(2017) 600 final} - {SWD(2017) 601 final} -
{SWD(2017) 602 final} - {SWD(2017) 604 final} - {SWD(2017) 605 final} -
{SWD(2017) 606 final} - {SWD(2017) 607 final} - {SWD(2017) 608 final} -
{SWD(2017) 609 final}

Spis treści

Streszczenie	2
1. Wprowadzenie	4
Cel	4
Zakres	4
2. Kontekst	5
3. Podział środków finansowych	8
4. Osiągnięcie celów	8
Zasadność celów	11
Skuteczność	13
Efektywność	15
Spójność wewnętrzna, spójność zewnętrzna, komplementarność i synergia między instrumentami finansowania zewnętrznego	16
Wartość dodana	18
Efekt mnożnikowy	19
Możliwość uproszczenia	20
Wkład w spójne działania zewnętrzne UE	20
Wkład w realizację priorytetów UE w zakresie inteligentnego i trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu	22
Skutki długoterminowe	23
5. Wnioski	23
Załączniki	26
Wykaz skrótów	33

Streszczenie

Niniejsze sprawozdanie jest odpowiedzią na rozporządzenie (UE) nr 236/2014 z dnia 11 marca 2014 r. ustanawiające wspólne zasady i procedury wdrażania unijnych instrumentów na rzecz finansowania działań zewnętrznych¹ („wspólne rozporządzenie wykonawcze”), w którym zawarto wymóg sporządzania sprawozdania z przeglądu śródkresowego na temat wybranych unijnych instrumentów finansowania zewnętrznego („instrumenty”).

W niniejszym sprawozdaniu oceniono, czy instrumenty te nadal umożliwiają realizację założonych celów, tj. czy zapewniają skuteczne wdrażanie unijnej pomocy. Będzie ono stanowić podstawę decyzji dotyczących przedłużenia, zmiany lub zawieszania poszczególnych rodzajów działań realizowanych w ramach tych instrumentów.

W sprawozdaniu zbadano, czy osiągnięto zakładane cele, i skupiono się na wynikach, ich efektywności, wartości dodanej, możliwości uproszczenia, wewnętrznej i zewnętrznej spójności, w tym komplementarności i synergii, dalszej zasadności wszystkich celów, ich wkładzie w spójne działania zewnętrzne UE oraz, w stosownych przypadkach, w realizację priorytetów w zakresie inteligentnego i trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu, a także na osiągniętym efekcie mnożnikowym.

Sprawozdanie opracowano na podstawie ustaleń przedstawionych w 10 dokumentach roboczych służb Komisji dotyczących oceny (każdy z dokumentów poświęcony jest innemu instrumentowi finansowania zewnętrznego), które załączono do niniejszego sprawozdania. Te dokumenty robocze służb Komisji oparto z kolei na 10 zewnętrznych ocenach instrumentów, których dokonano w latach 2016–2017, oraz na sprawozdaniu ogólnym („sprawozdanie na temat spójności”), w którym przedstawiono ustalenia i najważniejsze wnioski dotyczące wszystkich tych instrumentów.

Jak wskazano w dokumentach roboczych służb Komisji dotyczących oceny, w chwili obecnej instrumenty te są zasadniczo adekwatne do określonych celów, w odniesieniu do których pojawiają się pozytywne tendencje. Nie ma zatem potrzeby zmiany tych instrumentów za pomocą poprawek legislacyjnych lub aktów delegowanych.

Od chwili przyjęcia instrumentów międzynarodowe i unijne ramy polityczne zmieniły się dzięki przyjęciu programu działań na rzecz zrównoważonego rozwoju do roku 2030, globalnej strategii na rzecz polityki zagranicznej i bezpieczeństwa Unii Europejskiej oraz nowego Europejskiego konsensusu w sprawie rozwoju. Mimo to szeroki zakres celów instrumentów obejmuje potrzeby krajów partnerskich oraz priorytety globalne i unijne bez istotnych luk. Ponadto w pierwszych latach wdrożenia częściowo umożliwiły UE reakcję na nowe sytuacje kryzysowe i zmieniające się potrzeby. Możliwości instrumentów są jednak bliskie granic przeciążenia ze względu na ograniczone zasoby i elastyczność finansową oraz dużą liczbę sytuacji kryzysowych.

Jak wskazują główne wnioski z oceny, istnieje konieczność dostosowania sposobu wdrażania instrumentów, w szczególności poprzez bardziej strategiczne i całościowe programowanie

¹ Zob. wspólne rozporządzenie wykonawcze:

<https://publications.europa.eu/pl/publication-detail/-/publication/43f92a44-af94-11e3-86f9-01aa75ed71a1/language-pl>

oraz zapewnienie spójnych interakcji na poziomie operacyjnym w nowym kontekście międzynarodowym.

Jeżeli chodzi o przyszłość, w kolejnej generacji instrumentów trzeba będzie uwzględnić poziom elastyczności finansowej oraz innych form elastyczności, której wymagają działania zewnętrzne, aby zareagować na wyzwania stojące przed UE na płaszczyźnie międzynarodowej.

1. Wprowadzenie

Cel

Niniejsze sprawozdanie sporządzono na podstawie art. 17 wspólnego rozporządzenia wykonawczego, w którym zawarto wymóg przedłożenia sprawozdania z przeglądu śródkresowego unijnych instrumentów finansowania zewnętrznego („instrumenty”) do końca 2017 r. W niniejszym sprawozdaniu oceniono, czy te instrumenty nadal są adekwatne do określonych celów, aby zapewnić skuteczne wdrażanie unijnej pomocy. Sprawozdanie będzie stanowiło podstawę decyzji dotyczących przedłużenia, zmiany lub zawieszania poszczególnych rodzajów działań realizowanych w ramach tych instrumentów.

Zakres

Wspólne rozporządzenie wykonawcze ma zastosowanie do następujących instrumentów:

- Instrumentu Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju²;
- Europejskiego Instrumentu na rzecz Wspierania Demokracji i Praw Człowieka³;
- Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa⁴;
- Instrumentu na rzecz Przyczyniania się do Stabilności i Pokoju⁵;
- Instrumentu Pomocy Przedakcesyjnej⁶; oraz
- Instrumentu Partnerstwa na rzecz Współpracy z Państwami Trzecimi⁷.

Inne instrumenty, które muszą spełniać wymogi określone we wspólnym rozporządzeniu wykonawczym, w związku z czym uwzględniono je w niniejszym sprawozdaniu, są następujące:

- Instrument Współpracy w dziedzinie Bezpieczeństwa Jądrowego⁸; oraz
- decyzja w sprawie Grenlandii⁹.

Ponieważ niniejsze sprawozdanie zawiera przegląd instrumentów, uwzględniono w nim również 11. Europejski Fundusz Rozwoju (EFR). W ramach 11. EFR przewidziano przegląd wyników¹⁰, który należy przeprowadzić do końca 2018 r. Przegląd wyników przypomina przegląd śródkresowy, o którym mowa we wspólnym rozporządzeniu wykonawczym.

² Rozporządzenie (UE) nr 233/2014 z dnia 11 marca 2014 r., Dz.U. L 77 z 15.3.2014, s. 44 <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014R0233&qid=1513675614447&from=PL>

³ Rozporządzenie nr 235/2014 z dnia 11 marca 2014 r., Dz.U. L 77 z 15.3.2014, s. 85 <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2014:077:0085:0094:PL:PDF>

⁴ Rozporządzenie nr 232/2014 z dnia 11 marca 2014 r., Dz.U. L 77 z 15.3.2014, s. 27 <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014R0232&from=PL>

⁵ Rozporządzenie nr 230/2014 z dnia 11 marca 2014 r., Dz.U. L 77 z 15.3.2014, s. 1 <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014R0230&from=PL>

⁶ Rozporządzenie nr 231/2014 z dnia 11 marca 2014 r., Dz.U. L 77 z 15.3.2014, s. 11 <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014R0231&qid=1513677207602&from=PL>

⁷ Rozporządzenie nr 234/2014 z dnia 11 marca 2014 r., Dz.U. L 77 z 15.3.2014, s. 77 <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014R0234&from=PL>

⁸ Rozporządzenie nr 237/2014 z dnia 11 marca 2014 r., Dz.U. L 77 z 15.3.2014, s. 109 <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014R0237&from=PL>

⁹ Decyzja Rady 2014/137/UE z dnia 14 marca 2014 r. w sprawie stosunków między Unią Europejską, z jednej strony, a Grenlandią i Królestwem Danii, z drugiej strony, Dz.U. L 76 z 15.3.2014 <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014D0137&from=PL>

¹⁰ Art. 18 rozporządzenia 2015/322 z dnia 2 marca 2015 r. w sprawie realizacji 11. EFR, Dz.U. L 58 z 3.3.2015 <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32015R0322&from=PL>

W przeglądzie wyników 11. EFR uwzględniono decyzję w sprawie stowarzyszenia krajów i terytoriów zamorskich. W związku z tym w niniejszym sprawozdaniu z przeglądu śródkresowego uwzględniono dziewięć instrumentów oraz wspólne rozporządzenie wykonawcze.

Zgodnie z wymogami wspólnego rozporządzenia wykonawczego niniejsze sprawozdanie obejmuje okres od dnia 1 stycznia 2014 r. do dnia 30 czerwca 2017 r. Zbadano w nim realizację celów każdego z wymienionych powyżej instrumentów, skupiając się na ich wynikach, efektywności, wartości dodanej, możliwości uproszczenia, wewnętrznej i zewnętrznej spójności, w tym komplementarności i synergii między instrumentami, dalszej zasadności wszystkich celów, wkładzie instrumentów w spójne działania zewnętrzne UE oraz, w stosownych przypadkach, w realizację priorytetów w zakresie inteligentnego i trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu, a także na efekcie mnożnikowym osiągniętym przez środki finansowe.

W latach 2016–2017 przeprowadzono szereg ocen zewnętrznych w odniesieniu do wszystkich instrumentów¹¹, aby stworzyć podstawy niniejszego sprawozdania. Wspomniane oceny zewnętrzne w dużej mierze posłużyły również za podstawę dokumentów roboczych służb Komisji dotyczących oceny, które są powiązane z niniejszym sprawozdaniem.

2. Kontekst

UE w dalszym ciągu jest największym na świecie podmiotem zapewniającym pomoc zewnętrzną. Poprzez tę pomoc dąży do zmniejszenia ubóstwa, promowania globalnych i unijnych interesów oraz podstawowych wartości (takich jak demokracja, prawa człowieka, pokój, stabilność, solidarność i dobrobyt)¹², a także wspierania ochrony globalnych dóbr publicznych.

Wspomniane instrumenty są dominującym komponentem działu 4 „Globalny wymiar Europy”¹³ wieloletnich ram finansowych (WRF) na lata 2014–2020¹⁴. Wstępna łączna kwota w ramach działu 4 wynosiła 66,2 mld EUR (tj. 6 % WRF). Instrumenty finansowane

¹¹ Sprawozdania z ocen zewnętrznych zostały załączone do dokumentów roboczych służb Komisji, które są powiązane z niniejszym sprawozdaniem. Oceny zewnętrzne są dostępne również na stronie:

https://ec.europa.eu/europeaid/public-consultation-external-financing-instruments-european-union_en

¹² Zob. art. 3 ust. 5 i art. 21 Traktatu o Unii Europejskiej. Interesy, zasady i podstawowe wartości UE zostały bardziej szczegółowo określone w umowach międzynarodowych i politykach UE dotyczących stosunków zewnętrznych, takich jak: program działań na rzecz zrównoważonego rozwoju do roku 2030

(<https://sustainabledevelopment.un.org/post2015/transformingourworld>); program działań z Addis Abeby przyjęty na trzeciej Międzynarodowej Konferencji w sprawie Finansowania Rozwoju

(<https://sustainabledevelopment.un.org/index.php?page=view&type=400&nr=2051&menu=35>); porozumienie paryskie w ramach Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu

(http://unfccc.int/paris_agreement/items/9485.php); Europejski konsensus w sprawie rozwoju

(https://ec.europa.eu/europeaid/policies/european-development-policy/european-consensus-development_en); ramy

partnerstwa w zakresie współpracy z poszczególnymi krajami pochodzenia lub tranzytu przewidziane

w Europejskim programie w zakresie migracji

(<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016DC0385&qid=1513679275272&from=PL>); oraz

globalna strategia na rzecz polityki zagranicznej i bezpieczeństwa Unii Europejskiej

(<https://europa.eu/globalstrategy>).

¹³ Wydatki przewidziane w wieloletnich ramach finansowych podzielono na sześć grup zwanych „działami”.

¹⁴ Rozporządzenie Rady (UE, Euratom) nr 1311/2013 z dnia 2 grudnia 2013 r. określające wieloletnie ramy finansowe na lata 2014–2020, Dz.U. L 347/884, s. 884.

z budżetu UE, które uwzględniono w niniejszym sprawozdaniu¹⁵, obejmują łącznie kwotę 51,8 mld EUR. Ponadto przeznaczono 30,5 mld EUR na rzecz 11. EFR, który nie jest objęty budżetem UE.

¹⁵ Zob. instrumenty wymienione w sekcji „Zakres” oraz wyszczególnione w pozycjach 1–10 tabeli 1.

Tabela 1: Główne instrumenty wchodzące w zakres działu 4 oraz EFR¹⁶

Instrumenty	Kwoty w mln EUR
1. Instrument Pomocy Przedakcesyjnej (IPA II)	12 138,63
2. Europejski Instrument Sąsiedztwa (ENI)	16 496,26
3. Instrument Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju (DCI)	19 947,59
4. Instrument Partnerstwa (PI)	958,53
5. Europejski Instrument na rzecz Wspierania Demokracji i Praw Człowieka (EIDHR)	1 306,56
6. Instrument na rzecz Przyczyniania się do Stabilności i Pokoju (IcSP)	2 365,85
7. Instrument Współpracy w dziedzinie Bezpieczeństwa Jądrowego (INSC)	325,321
8. Decyzja w sprawie Grenlandii (GD)	217,8
<i>Wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa (WPZiB)</i>	<i>2 121,24</i>
<i>Pomoc makrofinansowa</i>	<i>294,843</i>
<i>Fundusz Gwarancyjny dla działań zewnętrznych</i>	<i>1 627,67</i>
<i>Pomoc humanitarna</i>	<i>82 909,02</i>
<i>Unijny Mechanizm Ochrony Ludności</i>	<i>122,827</i>
<i>Inicjatywa „Wolontariusze pomocy UE”</i>	<i>126,02</i>
<i>Europejski Fundusz na rzecz Zrównoważonego Rozwoju (EFZR)</i>	<i>350</i>
<i>Margines 4</i>	<i>-672,572</i>
9. 11. Europejski Fundusz Rozwoju, w tym decyzja w sprawie krajów i terytoriów zamorskich	30 506,00
10. Wspólne rozporządzenie wykonawcze (nie jest instrumentem finansowania, ale rozporządzeniem wykonawczym odnoszącym się do niektórych z wymienionych powyżej instrumentów)	Nie dotyczy

Większość instrumentów jest pod presją finansową od chwili ich powstania, ze względu na:

- wzrost liczby sytuacji kryzysowych;
- brak stabilnej sytuacji w krajach objętych polityką sąsiedztwa oraz w innych krajach;
- zagrożenia terrorystyczne;
- bezprecedensowe przepływy uchodźców; oraz
- gwałtowny wzrost migracji nieuregulowanej¹⁷ i handlu ludźmi.

Należało ustanowić innowacyjne i doraźne mechanizmy, takie jak fundusze powiernicze i Instrument Pomocy dla Uchodźców w Turcji¹⁸, aby przyczynić się do zwiększenia możliwości reakcji UE w obliczu nowych presji. Ustanowiono również Europejski Fundusz na rzecz Zrównoważonego Rozwoju, w sprawie którego przyjęto niedawno rozporządzenie (wrzesień 2017 r.), aby zapewnić większy efekt mnożnikowy¹⁹.

Instrumenty przyjęte na początku 2014 r. zostały opracowane tak, aby ich zakres był na tyle szeroki, by umożliwić dostosowanie się do zmieniających się ram politycznych. Ich prorozwojowy charakter został poddany próbie,

¹⁶ Dane liczbowe uwzględniają wszystkie przesunięcia środków między instrumentami zrealizowane do lipca 2017 r. oraz przegląd śródkresowy WRF: http://ec.europa.eu/budget/mff/figures/index_en.cfm

¹⁷ Imigranci o nieuregulowanym statusie są to obywatele państw trzecich, którzy nie spełniają warunków określonych w art. 5 kodeksu granicznego Schengen lub innych warunków wjazdu do danego państwa członkowskiego lub pobytu lub zamieszkania w danym państwie członkowskim, bądź przestali spełniać takie warunki. W 2014 r. odnotowano prawie trzykrotny wzrost w porównaniu z 2013 r. (źródło: briefing Parlamentu Europejskiego:

[http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2015/554202/EPRS_BRI\(2015\)554202_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2015/554202/EPRS_BRI(2015)554202_EN.pdf)). Tendencja ta została później potwierdzona w ujęciu ogólnym.

¹⁸ W okresie od stycznia 2014 r. do czerwca 2017 r. ustanowiono następujące cztery fundusze powiernicze UE: 1) unijny fundusz powierniczy na Rzecz Republiki Środkowoafrykańskiej (tj. fundusz powierniczy „Bêkou”, lipiec 2014 r.), 2) regionalny fundusz powierniczy Unii Europejskiej w odpowiedzi na kryzys w Syrii (tj. fundusz „Madad”, grudzień 2014 r.), 3) kryzysowy fundusz powierniczy na rzecz stabilności oraz eliminowania przyczyn migracji nieregulowanej i wysiedleń w Afryce (listopad 2015 r.) oraz 4) fundusz powierniczy UE dla Kolumbii (grudzień 2016 r.). Ponadto w lutym 2016 r. ustanowiono Instrument Pomocy dla Uchodźców w Turcji (decyzja Komisji C/2016/855 z dnia 10 lutego 2016 r. w sprawie Instrumentu Pomocy dla Uchodźców w Turcji, zmieniająca decyzję Komisji C(2015) 9500 z dnia 24 listopada 2015 r.).

¹⁹ Rozporządzenie (UE) 2017/1601 z dnia 27 września 2017 r., Dz.U. L 249, s. 1

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=OJ:L:2017:249:TOC> Europejski Fundusz na rzecz Zrównoważonego Rozwoju umożliwia stosowanie zarówno instrumentów łączonych jak i gwarancji, dzięki czemu usuwa przeszkody dla prywatnych inwestycji poprzez ograniczenie powiązane z nimi ryzyka.

ponieważ związki między polityką zagraniczną a polityką na rzecz rozwoju oraz istotność powiązań między politykami wewnętrznymi i zewnętrznymi zmieniły się na przestrzeni kilku ostatnich lat²⁰. Mając na uwadze powyższe, od chwili ustanowienia instrumentów nie stwierdzono konieczności wprowadzenia żadnych zmian, z wyjątkiem tych, które miały na celu uwzględnienie nowych działań w celu budowania zdolności na rzecz bezpieczeństwa i rozwoju w ramach Instrumentu na rzecz Przyczyniania się do Stabilności i Pokoju²¹.

3. Podział środków finansowych

Zgodnie z wymogami wspólnego rozporządzenia wykonawczego w tabelach w załącznikach przedstawiono skonsolidowane informacje na temat całej puli środków finansowych objętych zakresem niniejszego sprawozdania: wydatkowanie w podziale na państwa i regiony oraz na instrumenty wraz z wkładami w fundusze powiernicze i zewnętrznymi dochodami przeznaczonymi na określony cel.

4. Osiągnięcie celów

Ogólne cele instrumentów są różne:

Instrument finansowania zewnętrznego	Główny cel
DCI	Ograniczenie oraz – w dłuższej perspektywie – wyeliminowanie ubóstwa w krajach rozwijających się, które nie korzystają z finansowania z EFR, ENI lub IPA. Zapewnienie wsparcia tematycznego w odniesieniu do globalnych dóbr publicznych i wyzwań o skali światowej związanych z rozwojem oraz na rzecz organizacji społeczeństwa obywatelskiego i władz lokalnych w krajach partnerskich (CSO/LA). Wsparcie partnerstwa strategicznego między Afryką a UE.
ENI	Podejmowanie dalszych starań na rzecz przestrzeni wspólnego dobrobytu i dobrego sąsiedztwa obejmującej UE oraz 16 państw i terytoriów ²² .
IPA II	Wsparcie ośmiu beneficjentów ²³ w zakresie przyjmowania i wdrażania reform wymaganych do uzyskania członkostwa w UE.
11. EFR	Ograniczenie oraz – w dłuższej perspektywie – wyeliminowanie ubóstwa

²⁰ Zob. zewnętrzne sprawozdanie na temat spójności „Coherence Report: insights from the external evaluations of the external financing instruments” („Sprawozdanie na temat spójności: uwagi zawarte w ocenie zewnętrznej instrumentów finansowania zewnętrznego”) (lipiec 2017 r.),

https://ec.europa.eu/europeaid/coherence-report-insights-external-evaluation-external-financing-instruments_en, pkt 8.

²¹ Zob. również sekcja 4 „Contribution to a consistent Union external action” („Wkład w spójne unijne działania zewnętrzne”). Zob. wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady, COM(2016) 447: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016PC0447&rid=2>

²² Do grupy tych 16 państw i terytoriów należą: Algieria, Armenia, Azerbejdżan, Białoruś, Egipt, Gruzja, Izrael, Jordania, Liban, Libia, Maroko, Mołdawia, okupowane terytoria palestyńskie, Syria, Tunezja i Ukraina.

²³ Do grupy tych 8 beneficjentów należą: Albania, Bośnia i Hercegowina, Czarnogóra, Islandia, była jugosłowiańska republika Macedonii, Kosowo*, Serbia, Turcja. (* Użycie tej nazwy nie wpływa na stanowiska w sprawie statusu Kosowa i jest zgodne z rezolucją Rady Bezpieczeństwa ONZ 1244(1999) oraz z opinią Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości w sprawie Deklaracji niepodległości Kosowa). Islandia zdecydowała, że nie będzie kontynuowała rozmów w sprawie procesu przystąpienia.

	w państwach Afryki, Karaibów i Pacyfiku. Osiągnięcie zrównoważonego rozwoju krajów i terytoriów zamorskich.
PI	Rozwijanie i promowanie interesów UE oraz wspólnych interesów, a także wsparcie na rzecz partnerstwa i tworzenia sojuszu w odniesieniu do globalnych wyzwań i zewnętrznych aspektów polityki wewnętrznej UE.
EIDHR	Wsparcie na rzecz demokracji oraz zwiększanie poszanowania praw człowieka i podstawowych wolności, a także demokracji w państwach trzecich.
IcSP	Zapewnienie reagowania kryzysowego i zapobieganie konfliktom, wsparcie na rzecz budowania pokoju oraz reagowanie na globalne, ponadregionalne i pojawiające się zagrożenia.
INSC	Propagowanie wysokiego poziomu bezpieczeństwa jądrowego, ochrony radiologicznej oraz stosowania sprawnych i skutecznych zabezpieczeń w odniesieniu do materiału jądrowego w państwach trzecich.
Grenlandia	Zachowanie bliskich i trwałych związków między Grenlandią, UE oraz Danią, przy jednoczesnym wsparciu zrównoważonego rozwoju Grenlandii.

Jak wskazano w dokumentach roboczych służb Komisji dotyczących oceny, w odniesieniu do tych celów pojawiają się pozytywne tendencje²⁴. Przykładowo w większość państw, w których wdrożono programy geograficzne w ramach 11. EFR i DCI, w ciągu ostatnich 10 lat poczyniono postępy w zakresie rozwoju społecznego i gospodarczego oraz ograniczania ubóstwa²⁵.

Na Bałkanach Zachodnich pomoc w ramach IPA II przyczyniła się do wprowadzenia reform w kluczowych obszarach, takich jak sądownictwo, zwalczanie korupcji, administracja publiczna i włączenie społeczne, oraz do wsparcia procesu stopniowego dostosowywania do unijnych przepisów i norm.

W krajach objętych polityką sąsiedztwa pomoc w ramach ENI przyczyniła się do osiągnięcia widocznych wyników w różnych obszarach, takich jak rozwój regionalny, rolnictwo, rynek pracy, zarządzanie granicami i migracja. Jednocześnie instrumenty (ENI uzupełniony przez IcSP²⁶) wykazały zdolność do reagowania na zmieniające się potrzeby w sytuacjach kryzysowych.

Za sprawą INSC podniesiono poziom bezpieczeństwa jądrowego, m.in. dzięki wsparciu działań następczych realizowanych w związku ze wspólnym, kompleksowym planem działania w zakresie współpracy z Iranem oraz przeprowadzeniu testów wytrzymałościowych elektrowni jądrowych w różnych państwach.

PI skutecznie wpłynął na zmiany polityczne w krajach partnerskich zgodnie z interesami UE oraz przyczynił się do rozwoju wzajemnych stosunków z państwami trzecimi²⁷, uzupełniając szerzej zakrojone działania tematyczne finansowane w ramach DCI, w szczególności program „Globalne dobra publiczne i wyzwania o skali światowej”.

²⁴ Zob. sekcja 4 „Skuteczność”, aby zapoznać się z kolejnymi przykładami sposobów, w jakie instrumenty osiągają wyznaczone cele.

²⁵ Wskaźniki zmian w zakresie ubóstwa można znaleźć w ostatnim sprawozdaniu dotyczącym milenijnych celów rozwoju (2015 r.) [http://www.un.org/millenniumgoals/2015_MDG_Report/pdf/MDG%202015%20rev%20\(July%201\).pdf](http://www.un.org/millenniumgoals/2015_MDG_Report/pdf/MDG%202015%20rev%20(July%201).pdf)

²⁶ Źródło: dokument roboczy służb Komisji dotyczący oceny IcSP, sekcja 5.

²⁷ Źródło: dokument roboczy służb Komisji dotyczący oceny PI, sekcja 5.

Należy jednak zauważyć trudności w pomiarze stopnia osiągnięcia celów. Ponieważ niniejsze sprawozdanie jest sprawozdaniem z przeglądu śródkresowego i wdrażanie niektórych instrumentów rozpoczęło się dopiero niedawno (w następstwie opracowania dokumentów strategicznych), na tym etapie jest zbyt wcześnie, by dokonywać pomiaru stopnia osiągnięcia istotnych (i długoterminowych) celów. Aby zaradzić tej sytuacji, w ramach ocen zewnętrznych zgromadzono również dane z poprzednich instrumentów. Niemniej należy również uwzględnić inne ograniczenia w zakresie dokonywania pomiaru stopnia osiągnięcia celów. Często wsparcie ze strony UE można postrzegać wyłącznie jako czynnik przyczyniający się do osiągnięcia ewentualnych wyników. Przykładowo walka w celu eliminacji ubóstwa stanowi wysoce ambitne przedsięwzięcie. Wiele czynników, zarówno wewnętrznych, jak i zewnętrznych, wpływa na rozwój krajów partnerskich UE oraz na inne cele. Aktywną rolę w obszarze stosunków zewnętrznych odgrywają inne ważne podmioty, rośnie też liczba prywatnych darczyńców, w tym fundacji. Ponadto to kraje partnerskie przyjmują i wdrażają konieczne reformy i polityki wspierane przez instrumenty.

Zasadność celów

W dokumentach roboczych służb Komisji dotyczących oceny potwierdzono, że w chwili ich opracowania cele instrumentów w dużym stopniu odpowiadały priorytetom politycznym²⁸.

Zasadność z punktu widzenia strategicznego znacznie wzrosła w porównaniu z WRF na lata 2007–2013, ponieważ wnioski wyciągnięte z przeszłych doświadczeń zostały uwzględnione w nowych regulacjach:

- potwierdzenie globalnego zasięgu (IcSP, PI);
- promowanie interesów UE na całym świecie (PI);
- zwiększenie nacisku na zapobieganie konfliktom (IcSP);
- nowe wspólne zasady programowania (DCI, EFR);
- większe zróżnicowanie (DCI, ENI, IPA);
- silniejszy nacisk na podejścia sektorowe (IPA);
- wyraźne rozgraniczenie celów szczegółowych (EIDHR);
- wzmocnienie spójności i komplementarności między IcSP i instrumentami współpracy geograficznej²⁹ oraz z działaniami w ramach WPZiB;
- bardziej ambitne cele w zakresie partnerstwa z Grenlandią (GD); oraz
- harmonizacja procedur wykonawczych (wspólne rozporządzenie wykonawcze).

Ponadto w ocenach zewnętrznych podkreślono zasadność instrumentów tematycznych z punktu widzenia strategicznego³⁰, w szczególności fakt, że w stosownych przypadkach umożliwiają one podejmowanie działań bez wyraźnej zgody kraju partnerskiego, takich jak reagowanie kryzysowe, zaangażowanie w prawa człowieka i demokratyzację w pogarszającej

²⁸ Przykłady: komunikat COM(2011) 637 final z dnia 13 października 2011 r. pt. „Zwiększanie wpływu unijnej polityki rozwoju – Program działań na rzecz zmian”

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX%3A52011DC0637&qid=1412922281378&from=PL>

„Konkluzje Rady na temat zwiększania wpływu unijnej polityki rozwoju: program działań na rzecz zmian”, (3166. posiedzenie Rady do Spraw Zagranicznych, Bruksela, 14 maja 2012 r.), Europejski konsensus w sprawie rozwoju (wspólne oświadczenie Rady, Parlamentu Europejskiego i Komisji w sprawie polityki rozwojowej Unii Europejskiej: „Konsensus Europejski” przyjęto w 2005 r., opublikowano je zaś w Dzienniku Urzędowym C 46 z dnia 24 lutego 2006, s. 1):

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ%3AC%3A2006%3A046%3A0001%3A0019%3APL%3APDF>

polityka sąsiedztwa: komunikat COM(2011) 303 final z dnia 24 maja 2011 r. „Nowa koncepcja działań w obliczu zmian zachodzących w sąsiedztwie”;

partnerstwa strategiczne UE: podpisano umowy o partnerstwie strategicznym z 10 państwami: Brazylią, Chinami, Federacją Rosyjską, Indiami, Japonią, Kanadą, Meksykiem, Republiką Korei, Republiką Południowej Afryki oraz Stanami Zjednoczonymi Ameryki;

strategia na rzecz inteligentnego i trwałego wzrostu gospodarczego (strategia „Europa 2020”): komunikat COM(2010) z dnia 3 marca 2010 r. „Europa 2020: Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu”;

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX%3A52010DC2020>

polityka w zakresie handlu i wzrostu oraz polityka światowa: komunikat COM(2010) 612 final z dnia 9 listopada 2010 r. „Handel, wzrost i polityka światowa. Polityka handlowa jako kluczowy element strategii Europa 2020”; oraz europejska strategia bezpieczeństwa: „Bezpieczna Europa w lepszym świecie. Europejska strategia bezpieczeństwa” przyjęta przez Radę Europejską dnia 12 grudnia 2003 r.

²⁹ Źródło: sprawozdanie na temat spójności, pkt 10.

³⁰ Źródło: sprawozdanie na temat spójności, pkt 13.

się sytuacji oraz promowanie interesów UE i globalnych działań na rzecz dóbr publicznych, m.in. w zakresie zmiany klimatu.

Ten zestaw szeroko zakrojonych, prorozwojowych instrumentów był w stanie objąć priorytety UE bez żadnych większych luk³¹, z wyjątkiem budowania zdolności na rzecz bezpieczeństwa i rozwoju³².

Jeżeli chodzi o programowanie (wówczas, gdy ma ono zastosowanie) i wdrażanie instrumentów, potencjał ten nie zawsze jednak w pełni wykorzystano. W niektórych państwach działania w ramach instrumentów były strategicznie połączone³³, natomiast w innych nie zawsze wykorzystywano potencjał strategicznego łączenia działań³⁴.

Główną korzyścią wynikającą z tego, że instrumenty są odpowiednio dostosowane do zakładanych celów, jest cechująca je elastyczność. Elastyczność w reagowaniu na nieprzewidziane zdarzenia jest wymagana na różnych poziomach:

- (i) krótkoterminowego reagowania kryzysowego³⁵;
- (ii) elastyczności w wyborze metod programowania i wdrażania³⁶;
- (iii) elastyczności finansowej³⁷ osiągniętej dzięki rezerwom i realokacjom środków w ramach instrumentów oraz pomiędzy nimi;
- (iv) elastyczności w programowaniu wieloletnim obejmującej możliwość dostosowania okresu programowania do sytuacji na miejscu i szybkiego przekierowania puli środków finansowych w przypadku istotnych zmian; oraz
- (v) stosowania środków specjalnych przewidzianych we wspólnym rozporządzeniu wykonawczym³⁸.

W dokumencie roboczym służb Komisji dotyczącym oceny stwierdzono, że instrumenty – ze względu na swój prorozwojowy charakter i wystarczająco szeroko zakrojone cele – ułatwiły UE reagowanie na nowe kryzysy, jak również na zmieniające się potrzeby i cele polityczne jej samej oraz jej krajów partnerskich. Możliwość realokacji zasobów finansowych w pełni wyczerpano jednak wraz z pojawieniem się nowych kryzysów w państwach sąsiadujących z UE.

Wewnętrzne zasoby i środki finansowe, które nie były przeznaczone na określony cel, były niewystarczające do pokonania kryzysów. W związku z tym w toku przeglądu śródk okresowego WRF zasoby w dziale 4 musiały zostać zwiększone, a UE musiała utworzyć różne związane z kryzysem fundusze powiernicze i mechanizmy koordynacji, takie jak Instrument Pomocy dla Uchodźców w Turcji³⁹. Dzięki funduszom powierniczym

³¹ Źródło: sprawozdanie na temat spójności, pkt 14.

³² Zob. sekcja 2 „Kontekst” dotycząca zmiany IcSP.

³³ Źródło: dokument roboczy służb Komisji dotyczący oceny IcSP, sekcja 5.

³⁴ Źródło: sprawozdanie na temat spójności, pkt 16.

³⁵ Źródło: sprawozdanie na temat spójności, tabela 2, s. 7.

³⁶ Źródło: dokument roboczy służb Komisji dotyczący oceny PI, sekcja 5.

³⁷ Zauważono w szczególności elastyczność finansową 11. EFR, w przypadku którego około 20 % środków finansowych nie zostało przydzielone od samego początku.

³⁸ Źródło: dokument roboczy służb Komisji dotyczący oceny IPA II, sekcja 5.

³⁹ Bardziej szczegółowe informacje na temat unijnych funduszy powierniczych i Instrumentu Pomocy dla Uchodźców w Turcji można znaleźć w załącznikach dotyczących podziału środków finansowych.

i Instrumentowi Pomocy dla Uchodźców w Turcji UE była w stanie stosunkowo szybko zareagować na kryzysy i zmobilizować dodatkowe środki finansowe pochodzące od państw członkowskich UE i innych darczyńców, nawet jeżeli wkład państw członkowskich był niższy, niż oczekiwano. Reakcję należało również ułatwić poprzez zastosowanie środków specjalnych poza regularnymi decyzjami dotyczącymi programowania.

Jest zbyt wcześnie, aby stwierdzić, czy wszystkie instrumenty opracowano w sposób umożliwiający pełne wdrożenie globalnej strategii na rzecz polityki zagranicznej i bezpieczeństwa Unii Europejskiej oraz nowego Europejskiego konsensusu w sprawie rozwoju ukierunkowanego na wdrożenie międzynarodowych celów zrównoważonego rozwoju. Istnieje jednak wyraźna zgodność nowych celów zrównoważonego rozwoju i celów niektórych instrumentów.

W ujęciu ogólnym wydaje się, że priorytety i sektory interwencji określone w regulacjach dotyczących 11. EFR, EIDHR, ENI, DCI, IPA II, IcSP oraz PI nadal są zasadne i odpowiadają bieżącym potrzebom oraz priorytetom. Oznacza to, że na obecnym etapie nie są potrzebne żadne zmiany regulacji⁴⁰. W przyszłej architekturze instrumentów należałoby jednak uwzględnić wnioski wyciągnięte z przeglądu śródkresowego WRF w odniesieniu do ograniczonej elastyczności finansowej i złożoności obecnej architektury, które uniemożliwiają większą komplementarność w tym zakresie, jak również uzupełnić luki w obszarze bezpieczeństwa⁴¹.

Skuteczność

W ciągu ostatnich lat zauważono pozytywne zmiany w wielu krajach partnerskich i obszarach tematycznych objętych instrumentami. W najnowszych sprawozdaniach rocznych dotyczących wdrażania instrumentów UE na rzecz finansowania działań zewnętrznych⁴² przedstawiono wiele pozytywnych przykładów dotyczących wszystkich odnośnych celów pomimo niekiedy skomplikowanej sytuacji (np. w przypadku krajów objętych polityką sąsiedztwa i Afryki Subsaharyjskiej). Przykładowo:

- reforma administracji publicznej w Gruzji;
- zmniejszenie ubóstwa o 90 % w Wietnamie w ciągu ostatniego dziesięciolecia;
- stabilizacja sytuacji w Kolumbii po zawarciu porozumienia pokojowego (za pośrednictwem działań krótko- i długoterminowych⁴³); oraz
- wsparcie szkolenia pracowników elektrowni jądrowej na Ukrainie w celu poprawy bezpieczeństwa.

Trudno jest jednak zmierzyć ogólną skuteczność instrumentów pod względem osiągnięcia wyznaczonych celów, częściowo ze względu na trudności w określeniu właściwych systemów monitorowania i oceny na szczeblu instrumentu. Ponadto szereg wyników można zmierzyć wyłącznie na szczeblu krajowym lub sektorowym i nie można ich zagregować na szczeblu

⁴⁰ Z wyjątkiem wniosku dotyczącego budowania zdolności na rzecz bezpieczeństwa i rozwoju, zob. sekcja 2 „Kontekst”.

⁴¹ Zob. „Wnioski” w sekcji 5 i sprawozdanie na temat spójności, pkt 65.

⁴² Zob. na przykład „Sprawozdanie roczne za 2016 r. z wdrażania instrumentów Unii Europejskiej na rzecz finansowania działań zewnętrznych w 2015 r.”, SWD(2016) 456 final z dnia 19 grudnia 2016 r.

⁴³ Źródło: dokument roboczy służb Komisji dotyczący oceny IcSP, sekcja 5.

instrumentu, częściowo ze względu na różnorodność poszczególnych państw i obszarów tematycznych. W kilku przypadkach (np. EFR i DCI) wskaźniki ogólne związane z milenijnymi celami rozwoju (do 2015 r.) i celami zrównoważonego rozwoju (od 2015 r.) uwzględniono w podstawie prawnej i wykorzystuje się je do pomiaru globalnych postępów⁴⁴, jednak:

- (i) nie można ich bezpośrednio przypisać działaniom w ramach instrumentów;
- (ii) oddziałuje na nie wiele czynników zewnętrznych (np. polityka rządowa, interwencje innych darczyńców i kontekst międzynarodowy); oraz
- (iii) nie można na ich podstawie ocenić cech charakterystycznych instrumentu, np. elastyczności.

Od chwili utworzenia instrumentów Komisja podejmuje starania, dzięki którym udoskonaliła sprawozdawczość w zakresie wyników projektów i programów. Przykładowo w 2015 r. stworzyła unijne ramy wyników w zakresie rozwoju i współpracy międzynarodowej⁴⁵, w oparciu o które w lipcu 2016 r. sporządzono pierwsze sprawozdanie dotyczące wybranych wyników⁴⁶. Utworzono również inne, podobne ramy wykonania wraz ze wskaźnikami strategicznymi i operacyjnymi na potrzeby IPA II oraz PI⁴⁷. Pomimo tej poprawy należy podjąć dalsze starania na poziomie instrumentów, aby zapewnić wprowadzenie przejrzystego systemu monitorowania i oceny w celu wyjaśnienia, w jaki sposób UE będzie mierzyć zachodzące zmiany.

Kluczowe znaczenie dla skuteczności instrumentu ma zakres dostępnych uzgodnień wykonawczych⁴⁸. Uproszczenia wprowadzone na mocy wspólnego rozporządzenia wykonawczego, takie jak możliwość udzielenia dotacji w systemie kaskadowym lub przyznania dotacji podmiotom nieposiadającym osobowości prawnej, wzmocniły skuteczność EIDHR⁴⁹. Dzięki przewidzianym wyjątkom operacje reagowania kryzysowego finansowane z IcSP mogą być uruchamiane równie szybko co akcje niesienia pomocy humanitarnej⁵⁰.

Wprowadzenie wsparcia budżetowego i związanego z nim dialogu politycznego w ramach IPA II odegrało istotną rolę w usprawnieniu dialogu politycznego na rzecz rozwijania prawdziwych reform i programów stabilizacji w krajach będących beneficjentami pomocy.

⁴⁴ Zob. załącznik 4 do części 2/2 dokumentu roboczego służb Komisji z dnia 19 grudnia 2016 r. towarzyszącego dokumentowi pt. „Sprawozdanie roczne za 2016 r. z wdrażania instrumentów Unii Europejskiej na rzecz finansowania działań zewnętrznych w 2015 r.”, SWD(2016) 456 final z dnia 19 grudnia 2016 r. https://ec.europa.eu/europeaid/sites/devco/files/annual-report-swd-part-2-2016-456-20161221_en.pdf

⁴⁵ Zob. bardziej szczegółowe informacje na temat unijnych ram wyników w zakresie rozwoju i współpracy międzynarodowej: https://ec.europa.eu/europeaid/devcos-results-framework_en

⁴⁶ W niniejszym sprawozdaniu przedstawiono wybrane wyniki osiągnięte w ramach sfinansowanych przez UE projektów i programów współpracy na rzecz rozwoju, które ukończono w okresie od połowy 2013 r. do połowy 2014 r. w krajach partnerskich UE. Zob. https://ec.europa.eu/europeaid/eu-international-cooperation-and-development-first-report-selected-results-july-2013-june-2014_en

⁴⁷ Źródło: dokument roboczy służb Komisji dotyczący oceny PI, sekcja 3, oraz dokument roboczy służb Komisji dotyczący oceny IPA II, sekcja 5.

⁴⁸ Źródło: dokument roboczy służb Komisji dotyczący oceny PI, sekcja 5. Roczne programy międzynarodowych misji obserwacji wyborów umożliwiają szybką aktualizację zgodnie ze zmieniającymi się kalendarzami wyborczymi w krajach partnerskich.

⁴⁹ Źródło: dokument roboczy służb Komisji dotyczący oceny EIDHR, sekcja 5.

⁵⁰ Źródło: dokument roboczy służb Komisji dotyczący oceny IcSP, sekcja 5.

Taka sytuacja miała miejsce w szczególności w zachodnich Bałkanach, gdzie rozwiązania te wprowadzono po raz pierwszy⁵¹. Podobnie było w przypadku Grenlandii – ustalenia w zakresie wsparcia budżetowego przyczyniły się do wzmocnienia systemów zarządzania finansami publicznymi i poprawy zdolności administracji krajowej do planowania i wdrażania polityk⁵². Zainteresowane strony w dalszym ciągu postrzegają jednak procedury UE (wynikające z rozporządzenia finansowego) jako długotrwałe i uciążliwe⁵³.

Jeżeli chodzi o uwzględnianie priorytetów UE, odnotowano istotne postępy w przypadku niektórych programów w obszarze zmiany klimatu i środowiska⁵⁴. Z uwagi na skalę wyzwań należy jednak podjąć dodatkowe działania, aby włączyć te obszary do wszystkich sektorów⁵⁵. Nadal trwają prace nad uwzględnieniem kwestii związanych z prawami człowieka, w tym równouprawnienia płci i wzmocnienia pozycji kobiet, chociaż badanie⁵⁶ dotyczące wdrażania drugiego unijnego planu działania w sprawie równości płci⁵⁷ przyniosło pozytywne informacje w tym zakresie, w szczególności w odniesieniu do IcSP. W ogólnym ujęciu oceny zewnętrzne wskazały, że istotną przeszkodę we wdrażaniu często stanowi brak zainteresowania lub opór rządów krajów partnerskich, jeżeli chodzi o podjęcie prac na rzecz praw człowieka.

Efektywność

Poziom wydatków administracyjnych wskazuje, że odnośne budżety w ramach instrumentów są zarządzane efektywnie⁵⁸.

Chociaż ogólna wydajność organizacyjna jest odpowiednia, niektóre zainteresowane strony uważają, że wdrażanie instrumentów jest niekiedy uciążliwe z administracyjnego punktu widzenia. Niektóre zainteresowane strony uważają, że Komisja jest bardziej skoncentrowana

⁵¹ Źródło: dokument roboczy służb Komisji dotyczący oceny IPA II, sekcja 5.

⁵² Źródło: dokument roboczy służb Komisji dotyczący oceny decyzji Rady w sprawie stosunków między Unią Europejską, z jednej strony, a Grenlandią i Królestwem Danii, z drugiej strony (decyzja w sprawie Grenlandii), sekcja 6.

⁵³ Źródło: zob. np. dokument roboczy służb Komisji dotyczący oceny EIDHR, sekcja dotycząca wniosków.

⁵⁴ Wkład na rzecz łagodzenia zmiany klimatu w ramach 11. EFR wzrósł z 3,3 % w 2014 r. do 23,3 % w 2016 r., zaś wkład na rzecz łagodzenia zmiany klimatu w ramach DCI wzrósł z 17,7 % w 2014 r. do 24,9 % w 2016 r. Źródło: wskaźnik 12b, unijne ramy wyników w zakresie rozwoju i współpracy międzynarodowej oraz informacje z systemu sprawozdawczości wierzycieli OECD DAC.

⁵⁵ Źródło: zob. np. dokument roboczy służb Komisji dotyczący oceny DCI, sekcja 5; dokument roboczy służb Komisji dotyczący oceny EFR, sekcja 5.

⁵⁶ Źródło: „EU gender action plan 2016-2020 at year one: European Implementation Assessment” („Unijny plan działania w sprawie równości płci na lata 2016–2020 w pierwszym roku: europejska ocena wdrażania”), Parlament Europejski:

http://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document.html?reference=EPRS_STU%282017%29603256

⁵⁷ Plan działania w sprawie równości płci na lata 2016–2020 stanowi unijne ramy na rzecz promowania równouprawnienia płci oraz wzmocnienia pozycji kobiet i dziewcząt w ramach stosunków zewnętrznych UE. We wspomnianej powyżej europejskiej ocenie wdrażania Parlament Europejski stwierdził, że UE włączyła w główny nurt działań pojęcie równouprawnienia płci i wzmocnienia pozycji kobiet w krajach partnerskich oraz przyswoiła wiele wniosków wyciągniętych na podstawie poprzedniego planu działania w zakresie równouprawnienia płci (na lata 2010–2015). Szczególnie pozytywnie oceniono IcSP w odniesieniu do dotychczasowych wyników w zakresie współpracy z organizacjami pozarządowymi / społeczeństwa obywatelskiego oraz w odniesieniu do podejścia zakładającego zaangażowanie całego społeczeństwa.

⁵⁸ Zob. dokument roboczy służb Komisji towarzyszący dokumentowi pt. „Sprawozdanie roczne za 2016 r. z wdrażania instrumentów Unii Europejskiej na rzecz finansowania działań zewnętrznych w 2015 r.”, SWD(2016) 456 final z dnia 19 grudnia 2016 r.

na procesie niż na celach i wynikach strategii. Spełnienie takich wymogów, jak włączanie różnych polityk w główny nurt działań i realizacja zobowiązań międzynarodowych dotyczących m.in. odpowiedzialności i partnerstwa, wymaga ciężkiej pracy. Do zwiększenia złożoności i wydłużenia czasu potrzebnego na wdrożenie instrumentów przyczyniają się również inne regulacje (takie jak rozporządzenie dotyczące procedury komitetowej⁵⁹).

W porównaniu z instrumentami z WRF na lata 2007–2013 odnotowano niewielką poprawę efektywności. Przykładowo, zmniejszono liczbę programów tematycznych w ramach DCI z pięciu do dwóch, chociaż w dalszym ciągu istnieją ograniczenia w ramach programu „Globalne dobra publiczne i wyzwania o skali światowej”, ponieważ utworzono pięć różnych linii budżetowych⁶⁰. Odnotowano wzrost efektywności dzięki uproszeniu procesów programowania w ramach DCI, EFR, ENI i IPA II (np. stosowanie strategii krajowych zamiast unijnych strategii dla poszczególnych krajów oraz umożliwienie zastąpienia wieloletnich programów indykatywnych wspólnymi dokumentami programowymi, o ile spełnione zostaną kryteria jakości).

Jeżeli chodzi o instrumenty geograficzne, stosuje się czasochłonny proces programowania, aby chronić zasady odpowiedzialności i partnerstwa. W przypadku EFR procedury zakładają również udział krajowych/regionalnych urzędników zatwierdzających, których funkcja często postrzegana jest jako czynnik działający na szkodę skuteczności i efektywności, szczególnie na szczeblu regionalnym. Często tłumaczy się to problemami ze zdolnościami, które występują mimo systematycznego wsparcia na rzecz budowania zdolności⁶¹.

Przyjęcie wspólnego rozporządzenia wykonawczego jest nowym upraszczającym środkiem WRF na lata 2014–2020, który dotyczy instrumentów finansowanych z budżetu UE uwzględnionych w niniejszym sprawozdaniu; przewidziane w nim rozwiązania zostały w dużej mierze powielone w rozporządzeniu wykonawczym w sprawie 11. EFR. Jak wskazują oceny zewnętrzne, poprzez ujednoczenie zasad i ograniczenie rozbieżności interpretacyjnych w odniesieniu do wszystkich instrumentów finansowania zewnętrznego wspólne rozporządzenie wykonawcze przyczyniło się do wzrostu efektywności, jednak w niewielkim zakresie. Bezpośrednie przyznawanie finansowania w ramach np. EIDHR (w niektórych przypadkach), a w szczególności IcSP, przyspiesza realizację działań w sytuacjach kryzysowych lub w razie pilnej potrzeby.

Spójność wewnętrzna, spójność zewnętrzna, komplementarność i synergia między instrumentami finansowania zewnętrznego

Każdy instrument finansowania zewnętrznego ma własny, szczególny zakres, określany w oparciu o zasadnicze kwestie, których dotyczy instrument (EIDHR, INSC, IcSP i PI mogą mieć zastosowanie ogólnoświatowe), albo docelowy obszar geograficzny (DCI, EFR, ENI, GD i IPA II uzupełnione o szczegółowe tematy).

⁵⁹ Procedura komitetowa oznacza proces, w ramach którego komitety złożone z przedstawicieli państw członkowskich pomagają w opracowywaniu, przyjmowaniu i wdrażaniu przepisów unijnych. Zob. rozporządzenie dotyczące procedury komitetowej: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/ALL/?uri=celex%3A32011R0182>

⁶⁰ Źródło: dokument roboczy służb Komisji dotyczący oceny DCI, sekcja 5.

⁶¹ Źródło: dokument roboczy służb Komisji dotyczący oceny 11. EFR, sekcja 5.

Trzy instrumenty zostały wyraźnie zaprojektowane, aby uzupełniać inne instrumenty poprzez specyficzne warunki wdrożenia:

- 1) EIDHR (niezależne i elastyczne działania);
- 2) IcSP (szybka reakcja, której towarzyszą działania krótko- i długoterminowe); oraz
- 3) PI (działania w UE lub wspólne interesy, których nie można finansować w ramach DCI, ENI lub IPA II)⁶².

Spójność wewnętrzna między instrumentami jest w dużej mierze zadowalająca, ponieważ dokonano przeglądu zaleceń w zakresie programowania geograficznego, sektor jest skoncentrowany, procesy decyzyjne są właściwe, a systemy kontroli jakości zostały ulepszone. Istnieją jednak istotne różnice na szczeblu delegatur UE.

W dokumentach roboczych służb Komisji dotyczących oceny przedstawiono kilka przykładów komplementarności instrumentów. Przykładowo, w ramach EIDHR i PI zapewnia się wsparcie na rzecz niektórych działań, których nie można sfinansować w ramach innych instrumentów geograficznych; działania te obejmują np. bezpośrednią współpracę z organizacjami społeczeństwa obywatelskiego w kwestiach praw człowieka lub współpracę z krajami przemysłowymi⁶³.

Odnotowano również skuteczne synergie między IcSP (który umożliwia krótkoterminową reakcję bez programowania) a instrumentami geograficznymi. Brak elastyczności procedur w przypadku większości pozostałych instrumentów, w ramach których obowiązują długie okresy programowania, utrudnia jednak skuteczne podejmowanie działań następczych⁶⁴.

Można jednak jeszcze bardziej ulepszyć ogólną spójność między instrumentami, w szczególności poprzez usprawnienie ich działania, aby zatrzeć granice między instrumentami/programami geograficznymi (11. EFR, ENI, DCI i IPA II) a tematycznymi (programy tematyczne w ramach DCI, IcSP i PI), które mogą wspólnie funkcjonować na tych samych obszarach⁶⁵. Szczegółowy zakres instrumentów geograficznych utrudnił strategiczną i spójną współpracę z niektórymi krajami partnerskimi. W działaniach prowadzonych wspólnie z państwami afrykańskimi stosuje się trzy instrumenty geograficzne (EFR, DCI i ENI), a współpraca na poziomie kontynentu jest finansowana zarówno z DCI (program panafrkański), jak i – w nieznacznie mniejszym zakresie – z 11. EFR (wewnętrzny program AKP)⁶⁶. Okazało się, że budowanie powiązań między regionami również jest trudne, np. stosunki UE z Karaibami i Ameryką Łacińską obejmuje zarówno DCI, jak i EFR.

Działania w zakresie spójności polityki na rzecz rozwoju⁶⁷ nabrały rozpędu. Analiza wsparcia za pomocą polityki handlowej na rzecz rozwoju w ramach współpracy regionalnej wskazuje,

⁶² Źródło: dokument roboczy służb Komisji dotyczący oceny Instrumentu Partnerstwa na rzecz Współpracy z Państwami Trzecimi, sekcja 2.

⁶³ W tym z niektórymi strategicznymi krajami partnerskimi takimi jak: Brazylia, Chiny, Indie i Meksyk.

⁶⁴ Źródło: dokument roboczy służb Komisji dotyczący oceny IcSP, sekcja 5.

⁶⁵ Źródło: sprawozdanie na temat spójności, pkt 33.

⁶⁶ Ponadto w okresie objętym przeglądem 33 % środków finansowych w ramach komponentu reagowania kryzysowego IcSP zostało przeznaczone na Afrykę.

⁶⁷ Poprzez spójność polityki na rzecz rozwoju UE dąży do uwzględnienia celów w zakresie rozwoju we wszystkich swoich politykach, które mogą wpływać na kraje rozwijające się. Jej celem jest zminimalizowanie sprzeczności i zbudowanie synergii między różnymi politykami UE, aby zapewnić korzyść krajom rozwijającym

że coraz większą uwagę poświęca się powiązaniu handlu z rozwojem⁶⁸. Powiązania między bezpieczeństwem, rozwojem i pomocą humanitarną również zyskały impuls polityczny.

Jeżeli chodzi o spójność między priorytetami krajów partnerskich i UE w ramach instrumentów geograficznych (DCI, ENI i 11. EFR), w niektórych ocenach zewnętrznych wspomniano, że istnieją tendencje w kierunku przyjmowania programów działań dopasowanych do UE podczas programowania. Dzieje się tak mimo szerokich konsultacji z zainteresowanymi stronami, które przeprowadzono podczas programowania i wdrażania projektu, oraz mimo – w szczególności w przypadku EFR – wspólnego podpisania wieloletnich dokumentów programowych i rocznych planów działania. Ten wyraźny kompromis między interesami UE i wartościami międzynarodowymi a zasadami partnerstwa należy oceniać w nowym kontekście politycznym, który tworzą powszechnie przyjęty program działań na rzecz zrównoważonego rozwoju do roku 2030 oraz cele zrównoważonego rozwoju⁶⁹.

Wartość dodana

Wartość dodana, którą zapewniają instrumenty UE⁷⁰, jest wynikiem szeregu połączonych czynników, takich jak:

- (i) kompetencje lub wiedza fachowa UE⁷¹;
- (ii) ponadnarodowy charakter UE oraz stosunkowa neutralność, wpływ polityczny i efekt mnożnikowy, które mogą z niego wynikać⁷²;
- (iii) zasięg geograficzny niektórych instrumentów⁷³, w tym ich obecność w krajach o niestabilnej sytuacji, w których działa mniej partnerów na rzecz rozwoju i dostępna jest znacznie mniejsza pula środków finansowych⁷⁴;
- (iv) zakres instrumentów i ich warunki (takie jak wsparcie budżetowe, dotacje, zarządzanie pośrednie, instrumenty łączone oraz szybkie podejmowanie decyzji w przypadku reagowania kryzysowego); oraz
- (v) zdolność UE do kierowania wspólnymi działaniami (tj. wspólnym programowaniem i wspólnym wdrażaniem), w szczególności wraz z państwami członkowskimi.

się i zwiększyć skuteczność współpracy na rzecz rozwoju. Spójność polityki na rzecz celów w zakresie rozwoju została po raz pierwszy uwzględniona w prawie pierwotnym Unii w 1992 r., a następnie umocniona w traktacie lizbońskim (art. 208 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej), co czyni z UE światowego lidera w tej dziedzinie.

⁶⁸ Zob. piąte sprawozdanie w sprawie spójności polityki UE na rzecz rozwoju z 2015 r.: https://ec.europa.eu/europeaid/policies/policy-coherence-development_en

⁶⁹ Źródło: sprawozdanie na temat spójności, pkt 51–53.

⁷⁰ Źródło: sprawozdanie na temat spójności, pkt 37, oraz sekcja 5 dokumentów roboczych służb Komisji załączonych do niniejszego sprawozdania.

⁷¹ Zob. np. centra wiedzy fachowej ustanowione przez Komisję. Źródło: dokument roboczy służb Komisji dotyczący oceny IPA II, sekcja 5. Lub w ramach PI, np. wiedza fachowa UE w zakresie norm technicznych, źródło: dokument roboczy służb Komisji dotyczący oceny PI, załącznik 3.

⁷² Partnerzy w dialogu w dużej mierze postrzegają Unię jako podmiot, który nie broni ani nie reprezentuje interesu konkretnego państwa, co jest ważne dla UE jako podmiotu działającego na rzecz pokoju i bezpieczeństwa w ramach reagowania kryzysowego IcSP i misji obserwacji wyborów EIDHR.

⁷³ Ogólnoświatowy zasięg EIDHR, w tym misji obserwacji wyborów i PI (choć skupia się on na strategicznych partnerach).

⁷⁴ W szczególności EFR i komponent tematyczny DCI.

Dodatkowe czynniki obejmują możliwość zastosowania instrumentów do interwencji na różnych szczeblach (tj. krajowym, regionalnym, kontynentalnym), przewidywalność środków finansowych (w szczególności EFR, który nie podlega zasadzie jednoroczności rządzącej budżetem UE⁷⁵), nacisk na współpracę regionalną⁷⁶ oraz wyjątkowa zdolność UE do przygotowania krajów przystępujących do członkostwa w UE poprzez IPA.

Bardziej specjalistyczne instrumenty zapewniają szczególną wartość dodaną związaną z ich zakresem. Przykładem jest szybkość i elastyczność IcSP oraz zdolność tego instrumentu do dostosowywania się do zmieniającej się sytuacji, obecność na obszarach, na których nie działają inne podmioty⁷⁷, a także działania w ramach EIDHR prowadzone w trudnych sytuacjach w zakresie praw człowieka bez potrzeby uzyskania zgody rządów krajów partnerskich.

Efekt mnożnikowy

Warunki sprzyjają temu, aby instrumenty umożliwiały prowadzenie wzmocnionego dialogu politycznego na szczeblu krajowym, w szczególności jeżeli programy wdrażane są w ramach wsparcia budżetowego⁷⁸. PI stanowi podstawę dialogów/partnerstw politycznych z państwami trzecimi, wspierając konkretne działania w ramach współpracy (w oparciu o wspólne interesy), które pomagają promować interesy UE i zapewniają wyjątkowy wpływ polityczny⁷⁹.

Inny istotny efekt mnożnikowy wynika z roli koordynatorów darczyńców, którą odgrywają delegatury UE i która polega na wspieraniu komplementarności i spójności między różnymi podmiotami UE oraz zwiększaniu widoczności UE. Sytuacja ta ma miejsce szczególnie tam, gdzie uruchomiono procesy wspólnego programowania⁸⁰.

Ukierunkowany dialog polityczny obejmuje również specjalistyczne instrumenty, np. INSC lub działania w ramach EIDHR dotyczące obserwacji wyborów. IcSP przyczynił się do wzmocnienia dialogu politycznego UE, doprowadzając do zwiększenia środków finansowych, które darczyńcy przekazują w sposób uwzględniający charakterystykę konfliktu⁸¹. W ocenach wskazano również pewne przeszkody dla wywieranego wpływu politycznego, jeśli chodzi o wzmożony dialog polityczny na temat praw człowieka i podstawowych wartości. Przeszkody te miały związek w szczególności z coraz mniejszą akceptacją liberalno-demokratycznego modelu rozwoju, słabnącym znaczeniem oficjalnej pomocy rozwojowej oraz pojawieniem się nowych podmiotów⁸².

⁷⁵ Zasada jednoroczności jest zasadą budżetową, zgodnie z którą wydatki i zyski są programowane i zatwierdzane na okres jednego roku, który trwa od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia. Źródło: art. 9 rozporządzenia nr 966/2012 w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32012R0966&from=PL>

⁷⁶ Źródło: dokument roboczy służb Komisji dotyczący oceny IPA II, sekcja 5.

⁷⁷ Źródło: dokument roboczy służb Komisji dotyczący oceny IcSP, sekcja 2.

⁷⁸ Źródła: dokument roboczy służb Komisji dotyczący ENI, sekcja 5, oraz dokument roboczy służb Komisji dotyczący IPA II, sekcja 5.

⁷⁹ Źródło: dokument roboczy służb Komisji dotyczący oceny PI, sekcja 5.

⁸⁰ Zob. ocena zewnętrzna dotycząca wspólnego programowania:

https://ec.europa.eu/europeaid/evaluation-eu-joint-programming-process-development-cooperation-2011-2015_en

⁸¹ Źródło: dokument roboczy służb Komisji dotyczący IcSP, sekcja 5.

⁸² Źródło: sprawozdanie na temat spójności, ramka 1, s. 5.

Dźwignia finansowa instrumentów jest dość duża, przede wszystkim dzięki instrumentom łączonym (np. w przypadku DCI, EFR, ENI i IPA)⁸³. Stworzenie funduszy powierniczych również przyczyniło się do zapewnienia dźwigni finansowej⁸⁴, nawet jeżeli nie zawsze na spodziewanym poziomie.

Możliwość uproszczenia

Opłacalne i skuteczne mechanizmy zapewniania wyników są niezbędne, aby poprawić skuteczność instrumentów. Komisja rozpoczęła proces uproszczenia i dokonała przeglądu wieloletnich wytycznych w zakresie programowania i rocznych procedur podejmowania decyzji. Zainteresowane strony nadal uważały jednak, że ogólna liczba instrumentów, a w szczególności niektóre konkretne instrumenty są skomplikowane, uciążliwe administracyjnie i nie zapewniają elastyczności finansowej. Szczegółowy rozdział budżetu w przypadku DCI – zarówno na programy geograficzne, jak i tematyczne – zwiększa złożoność i brak elastyczności instrumentu, utrudniając możliwość przeniesienia środków finansowych pomiędzy celami i przeznaczenie ich na zmieniające się priorytety w ramach instrumentu, w szczególności w przypadku wystąpienia sytuacji nadzwyczajnych i kryzysów.

Przed określeniem WRF na lata 2014–2020 każdy instrument posiadał własne przepisy wykonawcze, co doprowadziło do rozbieżności w zakresie ich wdrażania okresie obejmującym WRF na lata 2007–2013. Wspólne rozporządzenie wykonawcze, z którym rozporządzenie w sprawie realizacji EFR⁸⁵ jest w dużym stopniu zgodne, przyczyniło się do uproszczenia programu działań, ponieważ zapobiegło rozbieżnościom i problemom w interpretacji⁸⁶. Od 2014 r. kontynuowane wysiłki na rzecz uproszczenia instrumentów polityki zewnętrznej koncentrują się na wyeliminowaniu niepotrzebnych obciążeń, zwiększeniu elastyczności i zmniejszeniu złożoności na poziomie realizacji dla zewnętrznych partnerów. W perspektywie są również inne uproszczenia. Wymagają one jednak aby Rada i Parlament Europejski wprowadziły najpierw zmiany w rozporządzeniu finansowym, w odniesieniu do którego Komisja zaproponowała przegląd⁸⁷.

Wkład w spójne działania zewnętrzne UE

UE zapewnia Europejczykom bezpieczeństwo i dobrobyt poprzez aktywne zaangażowanie na arenie światowej, aby promować swoje interesy i bronić wartości, jakimi są demokracja, praworządność i ochrona praw człowieka. Polityka UE w zakresie działań zewnętrznych⁸⁸ obejmuje takie zobowiązania międzynarodowe, jak program działań na rzecz zrównoważonego rozwoju do roku 2030 i porozumienie klimatyczne z Paryża, a także m.in. globalną strategię na rzecz polityki zagranicznej i bezpieczeństwa Unii Europejskiej, nowy Europejski konsensus w sprawie rozwoju, odnowione partnerstwo UE i Afryki, poddaną przeglądowi europejską polityką sąsiedztwa, politykę rozszerzenia i konsensus w sprawie

⁸³ Źródła: np. dokument roboczy służb Komisji dotyczący oceny DCI, sekcja 5, oraz dokument roboczy służb Komisji dotyczący oceny EFR, sekcja 5.

⁸⁴ Zob. tabela 3 w załączniku, aby zapoznać się z podziałem środków finansowym.

⁸⁵ Rozporządzenie Rady (UE) 2015/323 z dnia 2 marca 2015 r. w sprawie rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do 11. Europejskiego Funduszu Rozwoju, Dz.U. L 58, s. 17.

⁸⁶ Źródło: dokument roboczy służb Komisji dotyczący oceny wspólnego rozporządzenia wykonawczego, s. 8.

⁸⁷ Wniosek Komisji COM(2016) 605 final z dnia 14 września 2016 r.

⁸⁸ Zob. art. 3 ust. 5 i art. 21 Traktatu o Unii Europejskiej.

pomocy humanitarnej, które wszystkie razem zapewniają UE ramy niezbędne do osiągnięcia jej celów.

Aby osiągnąć te cele, zestaw narzędzi UE na rzecz polityki zewnętrznej obejmuje współpracę na rzecz rozwoju, działania dyplomatyczne, działania na rzecz pokoju, bezpieczeństwa i obrony, współpracę gospodarczą, rozszerzenie, pomoc humanitarną i ochronę ludności, wzmocnienie stosunków z sąsiednimi państwami, pomoc makrofinansową, partnerstwo na rzecz globalnych wyzwań i handel. Część tego zestawu narzędzi dotycząca instrumentów obejmuje więcej niż trzy czwarte dostępnych środków finansowych w ramach WRF oraz wniosła wkład w działania zewnętrzne UE realizowane od 2014 r., jak wspomniano w dokumentach roboczych służb Komisji dotyczących oceny.

Ponadto, aby zwiększyć skuteczność UE we wspieraniu stabilności, bezpieczeństwa i zrównoważonego rozwoju w krajach partnerskich, Komisja przyjęła wniosek dotyczący zmiany rozporządzenia w sprawie IcSP⁸⁹. Zaproponowane zmiany w rozporządzeniu zlikwidują wykrytą lukę w zakresie zdolności UE do zapewnienia wsparcia przy budowaniu zdolności partnerów UE w sektorze bezpieczeństwa i umożliwią UE wsparcie podmiotów wojskowych w nadzwyczajnych i jasno określonych okolicznościach.

Poprzez stosowanie wspólnego programowania z państwami członkowskimi i innymi darczyńcami zapewniono bardziej spójną i widoczną odpowiedź UE na rozwój krajów partnerskich. W specjalnej ocenie⁹⁰ opublikowanej w marcu 2017 r. stwierdzono, że poczyniono postępy we wspólnym programowaniu z państwami członkowskimi, co pokazuje, że jest ono wartościowe dla UE i państw członkowskich, choć nadal jest na wczesnym etapie zaawansowania. Należałoby podjąć dalsze działania w zakresie sprostania wyzwaniom związanym z zapewnieniem odpowiedzialności krajów partnerskich za proces i wyniki.

Jeżeli chodzi o społeczeństwo obywatelskie w krajach partnerskich, mimo że instrumenty geograficzne opracowano głównie z myślą o współpracy z organami tych krajów, współpraca z organizacjami społeczeństwa obywatelskiego pozostaje stałą cechą tych instrumentów i ma służyć zwiększeniu zdolności organizacji pozarządowych i wzmocnieniu społeczeństwa obywatelskiego, które byłoby w stanie wspierać reformy i rozliczać rządy z ich działań. Niektóre instrumenty i programy, takie jak EIDHR i DCI CSO/LA, zaprojektowano głównie z myślą o wspieraniu społeczeństwa obywatelskiego.

Ścisłe powiązanie między polityką wewnętrzną i zewnętrzną jest oczywiste, na przykład w przypadku kryzysu migracyjnego koordynacja i komplementarność między instrumentami były niezbędne. Priorytety UE w zakresie polityki wewnętrznej – w miarę możliwości – w sposób spójny i konsekwentny włączono do działań zewnętrznych, aby zabezpieczyć interesy UE i promować rozwiązania w zakresie wspólnych interesów; korzystny z punktu widzenia ich realizacji był również specjalny nacisk w ramach PI na powiązanie polityki wewnętrznej i zewnętrznej.

W celu odpowiedniego zadbania o interesy zewnętrzne i osiągnięcia globalnych celów realizowane są działania na rzecz wzmocnionej współpracy między wewnętrznymi

⁸⁹ Aby uzyskać więcej informacji, zob. sekcja 2 „Kontekst”.

⁹⁰ Zob. ocena zewnętrzna unijnego procesu wspólnego programowania współpracy na rzecz rozwoju (marzec 2017 r.) http://ec.europa.eu/europeaid/evaluation-eu-joint-programming-process-development-cooperation-2011-2015_en

i zewnętrznymi służbami UE⁹¹, aby zapewnić spójne podejście oraz uniknąć powielania i nakładania się działań. Aby pomóc w zwiększeniu spójności, zapewnić, by działania UE wzajemnie się wzmacniały, i uniknąć sprzecznych podejść, służby zewnętrzne muszą mieć pełniejszy obraz działań, jakie mają miejsce poza UE, w szczególności działań podejmowanych w związku z globalnymi wyzwaniami takimi jak zmiana klimatu, różnorodność biologiczna czy walka z terroryzmem. Duża liczba dokumentów programowych obejmujących dany kraj/region/kontynent utrudnia obecnie jasny przegląd działań zewnętrznych⁹².

Wkład w realizację priorytetów UE w zakresie inteligentnego i trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu

Inteligentny, trwały wzrost gospodarczy sprzyjający włączeniu społecznemu leży u podstaw pomocy zewnętrznej UE. Instrumenty przyczyniają się do inteligentnego wzrostu dzięki wsparciu projektów związanych z handlem i opracowaniu wspólnego podejścia do zmiany klimatu i środowiska.

Zgodnie z Programem działań na rzecz zmian⁹³, który ma na celu znacząco zwiększyć wpływ i skuteczność pomocy zewnętrznej UE, pomoc UE na poziomie krajowym musi skupić się na nie więcej niż trzech kluczowych sektorach w większości krajów partnerskich. Od tego czasu wsparcie UE w większym stopniu skoncentrowano na dwóch obszarach priorytetowych Programu działań na rzecz zmian. Jednym z nich jest zrównoważony wzrost sprzyjający włączeniu i rozwojowi społecznemu⁹⁴.

W ramach IPA II realizowany jest jasny cel, jakim jest wzmocnienie rozwoju gospodarczego i społecznego krajów beneficjentów objętych tym instrumentem, mając na względzie osiągnięcie celów określonych w strategii „Europa 2020” na rzecz zatrudnienia i inteligentnego, trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu. Instrumenty na rzecz rozwoju są silnie ukierunkowane na inteligentny, trwały wzrost gospodarczy sprzyjający włączeniu społecznemu, o czym świadczą działania przyjęte w różnych rocznych programach działania⁹⁵. PI oraz decyzja w sprawie Grenlandii również przyczyniają się do realizacji tych priorytetów UE. Jeżeli chodzi o PI, jednym z celów szczegółowych tego instrumentu jest promowanie międzynarodowego wymiaru strategii „Europa 2020” we wszystkich jej aspektach (np. zatrudnienia, wzrostu i inwestycji, małych i średnich przedsiębiorstw).

Aby promować zrównoważony rozwój gospodarczy, od 2008 r. Komisja ustanawia w różnych regionach świata instrumenty łączone, co skutkuje pobudzaniem inwestycji. Te działania łączone objęły różne obszary interwencji (projekty infrastrukturalne, finansowanie mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw itd.), a wartość dodana, którą

⁹¹ Źródło: dokument roboczy służb Komisji dotyczący oceny PI, sekcja 5.

⁹² Zob. np. opis instrumentów funkcjonujących w Afryce w sekcji 4 „Spójność wewnętrzna, spójność zewnętrzna, komplementarność i synergia między instrumentami finansowania zewnętrznego”.

⁹³ COM(2011) 637 z dnia 13 października 2011 r.

⁹⁴ Źródło: dokument roboczy służb Komisji towarzyszący dokumentowi pt. „Sprawozdanie roczne za 2016 r. z wdrażania instrumentów Unii Europejskiej na rzecz finansowania działań zewnętrznych w 2015 r.”, SWD(2016) 456 final z dnia 19 grudnia 2016 r.

⁹⁵ Źródło: sprawozdanie roczne Komisji za 2016 r. z wdrażania instrumentów Unii Europejskiej na rzecz finansowania działań zewnętrznych w 2015 r., SWD(2016) 456 final z dnia 19 grudnia 2016 r.

tworzą, różni się w zależności od szczegółowego celu dodatkowości, do którego mają się odnosić, jak również od warunków ekonomicznych w danym kraju przeprowadzania działań (np. ram makroekonomicznych, sprzyjającego otoczenia biznesowego, klimatu inwestycyjnego).

Skutki długoterminowe

W ocenach zewnętrznych podkreślono, że trudno jest zmierzyć długoterminowe skutki stosowania przedmiotowych instrumentów w samym środku procesu ich wdrażania, ponieważ w ramach niektórych instrumentów dopiero niedawno zaczęto wdrażać znaczącą liczbę projektów i programów a w wielu przypadkach nie ustalono jeszcze wartości początkowych.

W ramach niektórych ocen udało się jednak dokonać analizy osiągnięć uzyskanych za pomocą poprzednich instrumentów i wykazać istnienie pozytywnych tendencji w odniesieniu do głównych wskaźników. Na przykład w ramach DCI w ciągu ostatnich lat udzielono wsparcia w przygotowywaniu projektów 50 krajowych i regionalnych strategii klimatycznych; niektóre spośród krajów objętych europejską polityką sąsiedztwa – mimo trudnych okoliczności (takich jak światowy kryzys gospodarczy, kryzysy regionalne, wojny domowe, terroryzm i kryzys migracyjny) – dokonały znacznych postępów w niektórych obszarach zarządzania (np. Gruzja w obszarze administracji publicznej). W ocenie śródkresowej PI stwierdzono, że wszystko wskazuje na to, iż uruchomione wsparcie przyniesie oczekiwane efekty⁹⁶.

Wyniki w zakresie osiągania aktualnego zestawu celów przewidzianych w przedmiotowych instrumentach zależą od różnych czynników zewnętrznych pozostających poza kontrolą tych instrumentów, takich jak kwestia odpowiedzialności krajowej, wola polityczna i zdolność administracyjna danego państwa. Skutki niepodjęcia działań lub podjęcia spóźnionych działań w obszarze stosunków zewnętrznych będą katastrofalne, jeżeli niestabilność, konflikty i wojny będą się pogarszać – szczególnie w krajach objętych europejską polityką sąsiedztwa – ponieważ może to wywołać skutki uboczne, które dotkną także UE.

5. Wnioski

Podsumowując, aktualny zestaw instrumentów jest nadal odpowiedni. Wykazano też, że w jest on wystarczającym stopniu prorozwojowy. Na obecnym etapie nie ma więc potrzeby wprowadzania w tych instrumentach zmian za pomocą wniosków ustawodawczych lub aktów delegowanych.

W dokumentach roboczych służb Komisji dołączonych do niniejszego sprawozdania wskazuje się jednak pewne aspekty, na które należy zwrócić uwagę w przyszłości, aby usprawnić realizację działań zewnętrznych UE i wyciągnąć wnioski, które pomogą w przygotowaniu kolejnej generacji instrumentów.

Kwestie, do których odniesiono się w innych ocenach zewnętrznych, zostaną uwzględnione w ramach pozostałej części okresu wdrażania przedmiotowych instrumentów i w ramach przygotowywania kolejnej generacji instrumentów. W szczególności:

⁹⁶ Źródło: dokument roboczy służb Komisji dotyczący oceny PI, sekcja 5.

- Program działań na rzecz zrównoważonego rozwoju do roku 2030 ma kluczowe znaczenie, ponieważ wyznacza ambitne uniwersalne cele zrównoważonego rozwoju i jest oparty na partnerstwach wielu zainteresowanych stron. Podkreśla też znaczenie programów „niezwiązanych z pomocą” oraz wzajemnych powiązań pomiędzy celami, w tym powiązania bezpieczeństwa i rozwoju. Cele zrównoważonego rozwoju muszą być w sposób jednolity i spójny uwzględniane w działaniach zewnętrznych UE. Zgodnie z programem działań na rzecz zrównoważonego rozwoju do roku 2030 w ramach globalnej strategii na rzecz polityki zagranicznej i bezpieczeństwa Unii Europejskiej oraz Europejskiego konsensusu w sprawie rozwoju przedstawiono nową wizję działań zewnętrznych UE⁹⁷.
- Znaczenie promowania wartości podstawowych i praw człowieka stanowi kluczowy element omawianych instrumentów, ale w ocenach zewnętrznych wskazuje się na coraz większe trudności w promowaniu i dalszej realizacji tej agendy w wielu krajach, a także na to, że w wielu krajach organizacje społeczeństwa obywatelskiego mają coraz mniejsze pole działania. Sytuacja ta utrudnia prowadzenie przez Unię działań w tych ważnych dziedzinach i zwraca uwagę na dodatkowe możliwe napięcia pomiędzy niektórymi podstawowymi elementami działań zewnętrznych UE a zasadami partnerstwa i odpowiedzialności.
- W obecnym kontekście wielu kryzysów i konfliktów musi istnieć możliwość sprawnego dostosowywania unijnych wieloletnich ram finansowych do zmieniających się priorytetów i nieprzewidywanych zdarzeń, a także szybkiej reakcji w terenie⁹⁸. Przedmiotowe instrumenty także muszą cechować się odpowiednią elastycznością finansową i elastycznością w innych obszarach, aby w ramach działań zewnętrznych można było reagować na wyzwania stojące przed UE na płaszczyźnie międzynarodowej. Taka elastyczność musi być budowana na wielu różnych poziomach. Oznacza to, że należy zacząć od budżetu, który powinien mieć większe rezerwy, następnie uwzględnić wieloletnie programowanie oraz większe uproszczenia na poziomie wdrażania, aby zwiększyć wydajność i skuteczność.
- Należy ponownie ocenić równowagę między długoterminowymi zobowiązaniami w zakresie wspierania reform w krajach partnerskich a działaniami krótkoterminowymi. Świadczy to o napięciu pomiędzy przewidywalnością, która jest powiązana z zobowiązaniami dotyczącymi skuteczności pomocy, a elastycznością pomocy zewnętrznej UE.
- Mówiąc ogólnie, należy rozważyć, jaki powinien być przyszły poziom ambicji w odniesieniu do działań zewnętrznych dotyczących pokoju i bezpieczeństwa⁹⁹. Ponadto,

⁹⁷ Zob. również deklaracja rzymska z dnia 25 marca 2017 r.

⁹⁸ Źródło: komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego i Rady „Śródkresowy przegląd/rewizja wieloletnich ram finansowych na lata 2014–2020. Budżet UE ukierunkowany na wyniki”, COM(2016) 603 final z dnia 14 września 2016 r.

⁹⁹ Dokument Komisji COM(2017) 2025 z dnia 1 marca 2017 r. „Biała księga w sprawie przyszłości Europy”; COM(2017) 315 z dnia 7 czerwca 2017 r. „Dokument otwierający debatę na temat przyszłości europejskiej obronności”; COM(2017) 358 z dnia 28 czerwca 2017 r. „Dokument otwierający debatę na temat przyszłości finansów UE”.

biorąc pod uwagę ostatnie doświadczenia, w dalszym ciągu potrzebna będzie sprawna i elastyczna zdolność do reagowania kryzysowego.

- Chociaż stwierdzono spójność pomiędzy instrumentami, można ją jeszcze zwiększyć poprzez zredukowanie liczby tych instrumentów. Pomogłoby to w zapewnieniu lepszych interakcji na poziomie operacyjnym, w szczególności pomiędzy geograficznymi i tematycznymi instrumentami i programami, które mogą być wykorzystywane w tych samych obszarach.
- Chociaż włączenie priorytetów UE do głównego nurtu działań generalnie zakończyło się sukcesem – np. w kwestii zmiany klimatu i ochrony środowiska – w niektórych kontekstach napotkano przeszkody, wynikające w szczególności z oporu krajów partnerskich i z możliwego napięcia pomiędzy dalszą realizacją agendy UE – np. w odniesieniu do promowania działań mających na celu sprostanie światowym wyzwaniom, działań na rzecz globalnych dóbr publicznych lub działań w zakresie migracji i bezpieczeństwa – a zasadami odpowiedzialności i partnerstwa.
- Należy dokładniej określić współzależność pomiędzy celami polityki wewnętrznej i zewnętrznej. Podejścia alternatywne do takiego współdziałania musiałyby zostać opracowane na podstawie doświadczeń nabytych podczas realizacji programu dotyczącego globalnych dóbr publicznych i reagowania na wyzwania o skali światowej w ramach DCI oraz realizacji PI, który ma zasięg globalny.
- Za pomocą zawartej w DCI zasady zniesienia preferencji świadomie ograniczono zdolność UE do współpracy z krajami o wyższym średnim dochodzie w ramach współpracy dwustronnej. UE musi dążyć do współpracy ze wszystkimi krajami, w tym z bardziej zaawansowanymi gospodarczo krajami rozwijającymi się i partnerami strategicznymi, zgodnie z programem działań na rzecz zrównoważonego rozwoju do roku 2030 oraz z Europejskim konsensusem w sprawie rozwoju.
- Potencjał współpracy z państwami członkowskimi, realizowanej w szczególności za pomocą wspólnego programowania, musiałby zostać bardziej wzmocniony. Wymagałoby to jednak, w przypadku niektórych krajów, większego zaangażowania zarówno po stronie władz krajów partnerskich, jak i po stronie państw członkowskich.

Załączniki

Tabela 1: Wydatkowanie w podziale na kraje i regiony będące beneficjentami oraz instrumenty / w EUR

DCI ogółem	Kwota zobowiązań					Wyplacona kwota				
	2014	2015	2016	2017	OGÓŁEM	2014	2015	2016	2017	OGÓŁEM
Obszar korzystający z instrumentu										
Państwa AKP	50 000				50 000		50 000			50 000
Afganistan		202 117 199	246 915 514	80 012 500	529 045 213		5 455 034	82 784 018	68 499 400	156 738 452
Afryka		25 000 000	45 389 112	0	70 389 112			18 454 143	17 704 909	36 159 052
Wszystkie państwa	354 363 692	477 729 883	460 030 436	255 364 877	1 547 488 888		28 808 414	193 239 844	116 665 509	338 713 766
Azja	74 707 123	76 373 104	97 237 355	27 917 210	276 234 792	50 000	11 450 597	27 610 794	24 289 944	63 401 334
Azja i Pacyfik / Południe		5 000 000			5 000 000			1 537 420	1 151 777	2 689 197
Bangladesz	25 000 000	99 050 000	136 771 841	1 678 159	262 500 000			6 438 475	23 747 197	30 185 672
Bhutan			44 000 000		44 000 000					1 500 000
Boliwia	102 633 200	20 000 000	7 000 000		129 633 200		2 298 641	35 753 173	173 539	38 225 353
Brazylia		4 000 000			4 000 000					12 855
Kambodża	50 000 000	40 000 000	30 000 000	40 000 000	160 000 000		6 315 150	21 679 488	9 229 926	37 224 565
Republika Zielonego Przylądka		1 250 000	5 000 000		6 250 000		1 250 000			1 250 000
Region Afryki Środkowej	5 000 000				5 000 000			2 000 000		2 000 000
Region Ameryki Centralnej		34 000 000	21 000 000		55 000 000			15 001 365	162 030	15 163 395
Region Azji Środkowej	10 000 000	76 300 000	20 000 000	297 320	106 597 320		574 447	22 402 408	10 535 038	33 511 892
Kolumbia		67 000 000	30 680 000	40 000 000	137 680 000			10 447 404	21 345 700	31 793 104
Kuba		7 700 000	1 850 000		9 550 000			43 500	2 058 504	2 102 004
Ekwador			13 400 000	6 400 000	19 800 000				3 364 374	3 364 374
Salwador		5 000 000	50 000 000		55 000 000			418 410	32 035	450 445
Państwa europejskie w UE	36 000 000	250 000			36 250 000		12 125 543	12 315 458	2 216 354	26 657 354
Gwatemala	25 000 000	5 000 000	10 300 000	15 000 000	55 300 000			116 367	5 322 191	5 438 558
Gwinea Bissau		4 000 000			4 000 000			1 265 880		1 265 880
Haiti	5 000 000				5 000 000		419 202	1 316 856	122 474	1 858 531
Honduras	51 600 000	30 000 000	5 668 320	12 231 680	99 500 000		2 827 150	13 520 342	3 538 567	19 886 059
Irak		50 011 154	43 400 000		93 411 154			4 010 759	14 335 231	18 345 990
Kirgistan	30 000 000	49 130 000	23 000 000		102 130 000		45 530	20 586 377	2 342 538	22 974 445
Laos		44 500 000	31 000 000		75 500 000			6 120 161	6 362 441	12 482 602
Ameryka Łacińska i Karaiby	10 000 000	20 500 000	10 000 000		40 500 000			6 524 544	4 905 002	11 429 546
Państwa Ameryki Łacińskiej	59 572 759	63 493 537	137 977 263	70 210 000	331 253 559		900 198	31 347 360	34 876 313	67 123 871
Liberia			6 000 000		6 000 000					0
Madagaskar		8 000 000			8 000 000			1 830 902		1 830 902
Mali	270 000		6 000 000		6 270 000		147 825			147 825
Mauritius			3 000 000		3 000 000					0
Różne państwa	329 576 970	198 422 948	299 720 551	43 037 840	870 758 309		133 340 070	166 690 507	101 002 434	401 033 011
Mongolia	8 200 000				8 200 000			1 482 119	164 062	1 646 181
Mjanma	60 000 000	70 000 000	-1 783 574		128 216 426		15 228 889	24 241 879	1 750 005	41 220 772
Bliski Wschód	0		20 000 000		20 000 000					0
Nepal	22 650 000	125 000 000	81 400 000	1 650 000	230 700 000			56 470 775	3 635 183	60 105 958
Nikaragua	8 000 000	20 000 000	20 000 000		48 000 000			6 640 797	1 461 447	8 102 244
Niger	11 000 000		663 143		11 663 143			4 001 025		4 001 025
Region Pacyfiku	1 900 000				1 900 000			1 509 920		1 509 920
Pakistan	97 500 000	128 000 000	45 520 000	60 000 000	331 020 000		601 625	21 661 085	10 167 752	32 430 461
Region panafrykański	97 577 288	101 404 040	81 382 007	88 280 888	368 644 223		19 549 037	51 074 376	38 590 783	109 214 197
Paragwaj	1 984 000	2 000 000	57 660 000	1 650 000	63 294 000		457 625	1 048 324	2 493 386	3 999 334
Peru	5 000 000	43 300 000		-8 895	48 291 105	4 650 000		12 494 428	697 594	17 842 022
Filipiny	76 000 000		6 100 000		82 100 000			14 699 345	579 009	15 278 354
Rwanda	4 000 000				4 000 000			2 006 600		2 006 600
Samoa		3 000 000			3 000 000					0
Seszele	3 000 000				3 000 000			246 560	422 650	669 210
Republika Południowej Afryki		27 795 000	64 245 800	-120 920	91 919 880		5 141 312	7 549 795	2 206 878	14 897 985
Region Azji Południowo-Wschodniej	35 000 000	30 000 000	40 000 000		105 000 000		1 309 455	1 560 413	6 977 070	9 846 938
Sri Lanka	14 000 000	38 000 000	12 000 000	30 000 000	94 000 000			4 467 653	6 235 206	10 702 860
Sudan			8 500 000		8 500 000					0
Surinam		3 000 000			3 000 000			1 050 000		1 050 000
Tadżykistan	35 000 000	15 000 000			50 000 000			4 454 772	2 326 027	6 780 799
Terytoria na wschód od rzeki Jordan	2 500 000		-1 256 580	-73 277	1 170 143		379 113	588 908	28 523	996 544
Tajlandia		13 700 000			13 700 000			4 312 625	1 073 705	5 386 330
Togo			10 000 000		10 000 000					0
Turkmenistan			9 530 000		9 530 000					0
Nieprzydzielone do konkretnych państw	313 489 148	171 967 039	200 886 050	13 349 529	699 691 765	3 089 560	81 204 489	199 293 054	94 974 110	378 561 212
Uzbekistan	20 000 000		21 500 000	600 000	42 100 000			3 169 260	4 278 861	7 448 121
Wietnam	14 000 000	1 100 000	108 000 000		123 100 000					0
Region Afryki Zachodniej			5 200 000		5 200 000					0
Jemen	51 000 000		23 104 914	8 895 086	83 000 000			23 677 436	17 498 708	41 176 144
OGÓŁEM	2 050 574 180	2 407 093 903	2 597 992 151	796 371 997	7 852 032 231	7 789 560	329 879 344	1 151 157 103	671 057 239	2 159 883 246

DCI - AKP	Kwota zobowiązań					Wyplacona kwota				
	2014	2015	2016	2017	OGÓŁEM	2014	2015	2016	2017	OGÓŁEM
Obszar korzystający z instrumentu										
Region panafrykański	97 577 288	101 404 040	81 382 007	88 280 888	368 644 223		19 549 037	51 074 376	38 590 783	109 214 197
Republika Południowej Afryki		27 795 000	64 245 800	-120 920	91 919 880		5 141 312	7 549 795	2 206 878	14 897 985
Wszystkie państwa			10 000 000		10 000 000				40 210	40 210
OGÓŁEM	97 577 288	129 199 040	155 627 807	88 159 968	470 564 102	0	24 690 349	58 624 171	40 837 871	124 152 391

DCI- ALA	Kwota zobowiązań					Wyplacona kwota				
	2014	2015	2016	2017	Ogółem	2014	2015	2016	2017	Ogółem
Obszar korzystający z instrumentu										
Boliwia	102 633 200	20 000 000			122 633 200		2 298 641	35 753 173	173 539	38 225 353
Region Ameryki Centralnej		34 000 000	21 000 000		55 000 000			15 001 365	162 030	15 163 395
Kolumbia		67 000 000	30 680 000	40 000 000	137 680 000			10 447 404	21 345 700	31 793 104
Kuba		7 700 000	1 850 000		9 550 000			43 500	2 058 504	2 102 004
Ekwador			13 400 000	6 400 000	19 800 000				3 364 374	3 364 374
Salwador		5 000 000	50 000 000		55 000 000			418 410	32 035	450 445
Gwatemala	25 664 313	5 000 000	10 300 000	15 000 000	55 964 313		527 891	116 367	5 322 191	5 966 449
Honduras	51 600 000	30 000 000	5 668 320	12 231 680	99 500 000		2 827 150	13 520 342	3 538 567	19 886 059
Ameryka Łacińska i Karaiby	10 000 000	12 000 000			22 000 000			5 076 743	3 552 168	8 628 910
Państwa Ameryki Łacińskiej	59 572 759	63 493 537	137 977 263	70 210 000	331 253 559		900 198	31 347 360	34 876 313	67 123 871
Nikaragua	8 000 000	20 000 000	20 000 000		48 000 000			6 640 797	1 461 447	8 102 244
Paragwaj	1 984 000	2 000 000	57 660 000	1 650 000	63 294 000		457 625	1 048 324	2 493 386	3 999 334
Peru		43 300 000			43 300 000			12 153 323	697 594	12 850 917
Ogółem	259 804 272	309 493 537	348 535 583	145 141 680	1 062 975 072		7 011 504	131 567 108	79 077 847	217 656 459

DCI - Azja	Kwota zobowiązań					Wyplacona kwota				
	2014	2015	2016	2017	Ogółem	2014	2015	2016	2017	Ogółem
Obszar korzystający z instrumentu										
Afganistan	182 500 000	202 117 199	246 915 514	80 012 500	711 545 213		5 455 034	82 784 018	68 499 400	156 738 452
Cała Azja	94 707 123	96 373 104	167 237 355	27 917 210	386 234 792	50 000	11 450 597	27 617 966	38 687 050	77 805 612
Bangladesz	31 000 000	91 050 000	136 771 841	1 678 159	260 500 000			8 564 529	23 747 197	32 311 726
Bhutan			39 000 000		39 000 000				1 500 000	1 500 000
Kambodża	50 000 000	40 000 000	30 000 000	40 000 000	160 000 000		6 315 150	21 679 488	9 229 926	37 224 565
Region Azji Środkowej	10 000 000	76 300 000	20 000 000	297 320	106 597 320		574 447	22 402 408	10 255 038	33 511 892
Irak		50 011 154	43 400 000		93 411 154			4 010 759	14 335 231	18 345 990
Kirgistan	30 000 000	49 130 000	23 000 000		102 130 000		45 530	20 586 377	2 342 538	22 974 445
Laos		44 500 000	31 000 000		75 500 000			6 120 161	6 362 441	12 482 602
Mongolia	8 200 000				8 200 000			1 482 119	164 062	1 646 181
Mjanma	120 000 000	70 000 000	-1 783 574		188 216 426		15 228 889	50 044 302	1 750 005	67 023 195
Nepal	22 650 000	127 000 000	81 400 000	1 691 644	232 741 644			57 939 659	3 688 132	61 627 790
Pakistan	97 500 000	124 000 000	45 520 000	60 000 000	327 020 000		601 625	21 661 085	9 491 689	31 754 398
Filipiny	76 000 000		6 100 000		82 100 000			14 699 345	579 009	15 278 354
Region Azji Południowo-Wschodniej	10 000 000				10 000 000		4 000 000			4 000 000
Sri Lanka	14 000 000	38 000 000	12 000 000	30 000 000	94 000 000			4 467 653	6 235 206	10 702 860
Tadżykistan	35 031 914	15 000 000			50 031 914	31 914		4 454 772	2 326 027	6 812 713
Terytoria na wschód od rzeki Jordan	2 500 000		-1 256 580	-73 277	1 170 143		379 113	588 908	28 523	996 544
Tajlandia		10 000 000			10 000 000			3 063 048	1 073 705	4 136 752
Turkmenistan			9 530 000		9 530 000			0	0	0
Uzbekistan	20 000 000		26 500 000	600 000	47 100 000			6 169 260	4 278 861	10 448 121
Wietnam	14 000 000	1 100 000	108 000 000		123 100 000			0	0	0
Jemen	51 000 000		23 104 914	8 895 086	83 000 000			23 677 436	17 498 708	41 176 144
Ogółem	869 089 037	1 034 581 457	1 046 439 469	251 018 642	3 201 128 605	81 914	44 050 385	382 013 292	222 352 747	648 498 338

DCI - CSO/LA	Kwota zobowiązań					Wyplacona kwota				
	2014	2015	2016	2017	OGÓŁEM	2014	2015	2016	2017	OGÓŁEM
Obszar korzystający z instrumentu										
Wszystkie państwa	212 764 950	226 381 335	246 680 952	255 803 719	941 630 956	0	17 442 547	111 678 828	73 795 397	202 916 772
Państwa członkowskie UE	36 000 000	250 000	0	0	36 250 000	0	12 125 543	12 315 458	2 216 354	26 657 354
OGÓŁEM	248 764 950	226 632 045	246 685 178	255 803 719	977 885 892	0	29 568 799	123 997 915	76 011 750	229 574 655

DCI - energia	Kwota zobowiązań					Wyplacona kwota				
	2014	2015	2016	2017	OGÓŁEM	2014	2015	2016	2017	OGÓŁEM
Obszar korzystający z instrumentu										
Wszystkie państwa	82 851 742	67 875 236	86 191 412	0	236 918 390	0	4 169 082	37 000 000	5 416 647	46 585 729
OGÓŁEM	82 851 742	67 875 236	86 191 412	0	236 918 390	0	4 169 082	37 000 000	5 416 647	46 585 729

INSC	Kwota zobowiązań					Wyplacona kwota				
	2014	2015	2016	2017	OGÓŁEM	2014	2015	2016	2017	OGÓŁEM
Obszar korzystający z instrumentu										
Armenia	0	1 000 000	3 700 000	0	4 700 000	0	0	0	239 726	239 726
Białoruś	0	1 000 000	3 500 000	0	4 500 000	0	0	0	0	0
Region Azji Środkowej	11 600 000	8 000 000	0	0	19 600 000	0	12 764 449	3 685 551	0	16 450 000
Chiny	0	3 000 000	0	0	3 000 000	0	0	0	579 899	579 899
Iran	0	0	5 000 000	0	5 000 000	0	0	0	419 126	419 126
Irak	1 500 000	0	0	0	1 500 000	0	0	0	0	0
Różne państwa	4 046 872	10 386 786	7 669 456	37 984 131	60 087 245	0	126 333	4 336 829	1 965 696	6 428 859
Maroko	0	2 000 000	0	0	2 000 000	0	0	0	0	0
Region Azji Południowo-Wschodniej	0	0	1 000 000	0	1 000 000	0	0	0	0	0
Tanzania	4 000 000	0	0	0	4 000 000	0	0	1 201 200	0	1 201 200
Turcja	0	0	3 000 000	0	3 000 000	0	0	0	0	0
Ukraina	8 200 000	34 500 000	46 500 000	0	89 200 000	0	0	63 580 092	8 794 908	72 375 000
OGÓŁEM	29 346 872	59 886 786	70 369 456	37 984 131	197 587 245	0	12 890 782	72 803 673	11 999 355	97 693 810

DCI - środowisko	Kwota zobowiązań					Wyplacona kwota				
Obszar korzystający z instrumentu	2014	2015	2016	2017	OGÓŁEM	2014	2015	2016	2017	OGÓŁEM
Państwa AKP	50 000	0	0	0	50 000	0	50 000	0	0	50 000
Afryka	0	10 000 000	20 000 000	0	30 000 000	0	0	5 168 333	13 125	5 181 458
Wszystkie państwa	45 628 310	23 059 016	18 985 271	0	87 672 597	0	2 199 416	13 836 582	9 980 059	26 016 057
Azja i Pacyfik / Południe	0	5 000 000	0	0	5 000 000	0	0	1 537 420	1 151 777	2 689 197
Bangladesz	0	8 000 000	0	0	8 000 000	0	0	1 474 002	0	1 474 002
Bhutan	0	0	5 000 000	0	5 000 000	0	0	0	0	0
Republika Zielonego Przylądka	0	0	5 000 000	0	5 000 000	0	0	0	0	0
Region Afryki Środkowej	5 000 000	0	0	0	5 000 000	0	0	2 000 000	0	2 000 000
Gwinea Bissau	0	4 000 000	0	0	4 000 000	0	0	1 265 880	0	1 265 880
Ameryka Łacińska i Karaiby	0	8 500 000	10 000 000	0	18 500 000	0	0	1 447 801	1 352 834	2 800 636
Liberia	0	0	6 000 000	0	6 000 000	0	0	0	0	0
Madagaskar	0	8 000 000	0	0	8 000 000	0	0	1 830 902	0	1 830 902
Mali	270 000	0	6 000 000	0	6 270 000	0	147 825	0	0	147 825
Mauritius	0	0	3 000 000	0	3 000 000	0	0	0	0	0
Różne państwa	41 500 000	60 000 000	46 300 000	0	147 800 000	0	2 696 440	25 113 281	9 142 878	36 952 600
Niger	11 000 000	0	663 143	0	11 663 143	0	0	4 001 025	0	4 001 025
Region Pacyfiku	1 900 000	0	0	0	1 900 000	0	0	1 509 920	0	1 509 920
Peru	5 000 000	0	0	-8 895	4 991 105	4 650 000	0	341 105	0	4 991 105
Rwanda	4 000 000	0	0	0	4 000 000	0	0	2 006 600	0	2 006 600
Samoa	0	3 000 000	0	0	3 000 000	0	0	0	0	0
Seszele	3 000 000	0	0	0	3 000 000	0	0	246 560	422 650	669 210
Region Azji Południowo-Wschodniej	0	10 000 000	0	0	10 000 000	0	0	0	1 508 584	1 508 584
Sudan	0	0	8 500 000	0	8 500 000	0	0	0	0	0
Surinam	0	3 000 000	0	0	3 000 000	0	0	1 050 000	0	1 050 000
Togo	0	0	10 000 000	0	10 000 000	0	0	0	0	0
Nieprzydzielone do konkretnych państw	46 700 000	34 082 704	31 200 000	0	111 802 704	2 550 000	23 958 804	24 121 209	22 014 150	72 644 162
Region Afryki Zachodniej	0	0	5 200 000	0	5 200 000	0	0	0	0	0
OGÓŁEM	164 048 310	176 641 720	175 668 414	-8 895	516 349 548	7 200 000	29 052 485	86 950 621	45 586 057	168 789 162

DCI - program Erasmus	Kwota zobowiązań					Wyplacona kwota				
Obszar korzystający z instrumentu	2014	2015	2016	2017	OGÓŁEM	2014	2015	2016	2017	OGÓŁEM
Wszystkie państwa	100 356 946	96 212 671	111 672 639	13 657 885	321 900 141	507 646	43 156 741	86 867 447	45 170 650	175 702 485
OGÓŁEM	100 356 946	96 212 671	111 672 639	13 657 885	321 900 141	507 646	43 156 741	86 867 447	45 170 650	175 702 485

DCI - żywność	Kwota zobowiązań					Wyplacona kwota				
Obszar korzystający z instrumentu	2014	2015	2016	2017	OGÓŁEM	2014	2015	2016	2017	OGÓŁEM
Wszystkie państwa	1 000 000	123 824 295	106 172 802	-438 842	230 558 255	0	173 703	20 637 577	25 042 857	45 854 137
Boliwia	0	0	7 000 000	0	7 000 000	0	0	0	0	0
Brazylia	0	4 000 000	0	0	4 000 000	0	0	0	12 855	12 855
Republika Zielonego Przylądka	0	1 250 000	0	0	1 250 000	0	1 250 000	0	0	1 250 000
Haiti	5 000 000	0	0	0	5 000 000	0	419 202	1 316 856	122 474	1 858 531
Różne państwa	153 782 990	37 897 010	91 906 730	-523 612	283 063 118	0	22 684 458	52 554 537	34 302 969	109 541 964
Pakistan	0	4 000 000	0	0	4 000 000	0	0	0	676 063	676 063
Region Azji Południowo-Wschodniej	15 000 000	0	0	0	15 000 000	0	1 309 455	1 560 413	1 650 894	4 520 762
Nieprzydzielone do konkretnych państw	26 200 000	548 774	189 185	0	26 937 959	0	7 537 469	5 570 806	4 310 318	17 418 593
OGÓŁEM	200 982 990	171 520 079	205 268 717	-962 454	576 809 333	0	33 374 287	81 640 188	66 118 431	181 132 906

DCI - rozwój społeczny	Kwota zobowiązań					Wyplacona kwota				
Obszar korzystający z instrumentu	2014	2015	2016	2017	OGÓŁEM	2014	2015	2016	2017	OGÓŁEM
Wszystkie państwa	11 200 000	36 590 000	2 000 000	0	49 790 000	0	4 669 554	9 929 369	2 430 550	17 029 472
Programy wielopaństwowe	101 893 980	74 920 558	148 633 821	42 516 179	367 964 538	0	101 893 980	77 297 603	50 743 108	229 934 691
Nieprzydzielone do konkretnych państw	50 000 000	41 730 142	38 030 142	38 030 142	165 830 426	38 030 142	38 030 142	39 279 720	38 030 142	153 369 146
OGÓŁEM	163 093 980	153 240 700	163 633 821	42 516 179	522 484 680	38 030 142	106 593 676	135 466 550	61 066 955	303 127 180

DCI - migracja	Kwota zobowiązań					Wyplacona kwota				
Obszar korzystający z instrumentu	2014	2015	2016	2017	OGÓŁEM	2014	2015	2016	2017	OGÓŁEM
Afryka	0	15 000 000	25 389 112	0	40 389 112	0	0	13 285 810	17 691 784	30 977 594
Wszystkie państwa	918 690	0	0	0	918 690	0	154 112	157 488	0	311 600
Różne państwa	32 400 000	25 605 380	12 880 000	1 045 273	71 930 653	0	6 065 192	11 725 085	6 813 478	24 603 755
Bliski Wschód	0	0	20 000 000	0	20 000 000	0	0	0	0	0
Nieprzydzielone do konkretnych państw	13 185 975	1 092 038	0	0	14 278 013	0	1 992 733	1 861 427	4 913 023	8 767 183
OGÓŁEM	46 504 665	41 697 418	58 269 112	1 045 273	147 516 468	0	8 212 037	27 029 810	29 418 285	64 660 132

EIDHR	Kwota zobowiązań					Wyplacona kwota				
Obszar korzystający z instrumentu	2014	2015	2016	2017	OGÓŁEM	2014	2015	2016	2017	OGÓŁEM
Wszystkie państwa	132 782 020	131 003 323	131 138 879	134 054 486	528 978 708	7 946 252	37 294 004	83 201 149	59 659 542	188 100 947
OGÓŁEM	132 782 020	131 006 878	131 138 879	134 054 486	528 982 263	7 946 252	37 297 559	83 201 149	59 659 542	188 104 502

Decyzja w sprawie Grenlandii	Kwota zobowiązań					Wyplacona kwota				
Obszar korzystający z instrumentu	2014	2015	2016	2017	OGÓŁEM	2014	2015	2016	2017	OGÓŁEM
Grenlandia	24 569 471	30 698 715	31 130 000	31 630 000	118 028 186	10 529 894	30 273 589	37 087 557	0	77 891 040
OGÓŁEM	24 569 471	30 698 715	31 130 000	31 630 000	118 028 186	10 529 894	30 273 589	37 087 557	0	77 891 040

Obszar korzystający z instrumentu	Kwota zobowiązań					Wyplacona kwota				
	2014	2015	2016	2017	OGÓLEM	2014	2015	2016	2017	OGÓLEM
Afganistan	0	0	8 000 000	0	8 000 000	0	0	0	3 539 122	3 539 122
Afryka	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wszystkie państwa	19 000 000	25 000 000	27 000 000	0	71 000 000	1 339 757	5 433 241	12 531 499	5 395 184	24 699 681
Bośnia i Hercegowina	767 000	0	2 800 000	0	3 567 000	0	0	750 394	1 537 685	2 288 079
Burkina Faso	0	5 500 000	5 200 000	0	10 700 000	0	3 476 566	5 648 434	218 193	9 343 193
Burundi	0	4 000 000	0	0	4 000 000	0	0	2 756 902	383 098	3 140 000
Kamerun	0	4 000 000	0	0	4 000 000	0	3 364 355	0	0	3 364 355
Karaiby	0	0	7 000 000	0	7 000 000	0	0	5 432 684	0	5 432 684
Republika Środkowoafrykańska	10 650 000	13 800 000	8 100 000	0	32 550 000	0	14 447 565	3 815 686	2 662 258	20 925 509
Region Ameryki Centralnej	0	1 400 000	0	0	1 400 000	0	810 604	450 042	0	1 260 646
Czad	14 000 000	8 000 000	0	0	22 000 000	0	8 391 948	7 339 452	0	15 731 400
Kolumbia	0	5 000 000	20 600 000	0	25 600 000	0	2 811 195	10 093 981	3 655 059	16 560 235
Demokratyczna Republika Konga	14 000 000	0	4 000 000	0	18 000 000	0	1 030 748	4 964 887	3 609 273	9 604 908
Etiopia	0	0	18 000 000	0	18 000 000	0	0	14 286 193	0	14 286 193
Gabon	0	0	0	800 000	800 000	0	0	0	0	0
Gambia	0	0	0	500 000	500 000	0	0	0	405 743	405 743
Gruzja	0	7 500 000	0	0	7 500 000	0	0	3 124 784	2 329 336	5 454 120
Gwatemala	0	0	0	1 250 000	1 250 000	0	0	0	0	0
Gwinea (Konakry)	0	3 900 000	0	0	3 900 000	0	0	2 875 239	0	2 875 239
Róg Afryki	0	0	1 700 000	0	1 700 000	0	0	0	0	0
Indie	0	1 600 000	1 500 000	0	3 100 000	0	1 019 575	1 370 096	0	2 389 671
Irak	6 000 000	15 000 000	5 800 000	7 700 000	34 500 000	4 800 000	3 362 314	11 102 443	3 228 805	22 493 562
Wybrzeże Kości Słoniowej	0	0	8 500 000	0	8 500 000	0	0	0	0	0
Jordania	0	10 000 000	5 280 000	0	15 280 000	0	0	4 990 713	3 760 192	8 750 904
Kenia	0	0	7 300 000	0	7 300 000	0	0	0	1 000 000	1 000 000
Kosowo o statusie określonym rezolucją nr 1244/99 RB ONZ	0	1 560 000	0	0	1 560 000	0	0	1 404 546	0	1 404 546
Kirgistan	0	3 000 000	0	0	3 000 000	0	150 000	1 968 128	64 166	2 182 294
Liban	0	10 000 000	22 000 000	0	32 000 000	0	6 811 839	5 409 945	2 470 449	14 692 233
Libia	4 500 000	10 500 000	16 900 000	0	31 900 000	0	6 986 053	5 957 719	5 790 940	18 734 712
Mali	0	12 000 000	0	0	12 000 000	0	400 000	4 347 590	5 717 289	10 464 879
Różne państwa	82 255 223	72 128 831	65 593 076	0	219 977 130	0	9 328 616	42 408 567	13 819 335	65 556 518
Mozambik	0	0	1 200 000	0	1 200 000	0	0	0	0	0
Mjanma	0	0	2 320 000	0	2 320 000	0	0	1 333 173	0	1 333 173
Nepal	0	7 000 000	0	0	7 000 000	0	0	5 903 871	600 000	6 503 871
Niger	2 580 000	15 500 000	800 000	0	18 880 000	0	4 248 211	10 669 496	498 918	15 416 625
Nigeria	0	9 000 000	0	5 000 000	14 000 000	0	2 811 957	3 627 295	451 896	6 891 148
Pakistan	0	7 300 000	10 000 000	0	17 300 000	0	0	7 730 930	0	7 730 930
Filipiny	0	5 500 000	1 092 177	3 107 823	9 700 000	0	2 802 531	1 712 599	3 679 842	8 194 972
Region Europy Wschodniej i Azji Środkowej	0	1 500 000	0	0	1 500 000	0	0	1 280 082	0	1 280 082
Senegal	0	2 000 000	0	0	2 000 000	0	0	1 489 529	301 059	1 790 588
Somalia	7 000 000	6 500 000	450 000	0	13 950 000	0	3 300 000	7 613 446	352 688	11 266 134
Sudan Południowy	10 000 000	0	5 000 000	0	15 000 000	3 509 872	2 614 385	570 504	0	6 694 761
Sri Lanka	0	1 200 000	8 100 000	0	9 300 000	0	1 080 000	0	5 913 674	6 993 674
Sudan	13 500 000	0	0	0	13 500 000	3 633 814	4 874 035	2 626 565	45 302	11 179 715
Syria	21 987 033	7 200 000	15 470 000	10 000 000	54 657 033	0	7 310 892	14 954 418	5 246 496	27 511 806
Tanzania	0	1 000 000	0	0	1 000 000	0	799 474	0	175 284	974 759
Tajlandia	0	600 000	0	0	600 000	0	0	406 413	0	406 413
Tunezja	0	4 000 000	0	0	4 000 000	0	0	1 237 696	0	1 237 696
Turcja	17 000 000	0	28 500 000	0	45 500 000	0	8 917 621	16 663 931	1 043 941	26 625 493
Ukraina	16 500 000	30 506 000	24 418 642	3 000 000	74 424 642	10 332 090	12 162 531	23 572 155	14 199 042	60 265 818
Uzbekistan	0	2 500 000	0	0	2 500 000	0	2 000 000	500 000	0	2 500 000
Region Afryki Zachodniej	16 500 000	0	0	0	16 500 000	0	12 417 276	468 689	451 888	13 337 852
Zachodni Brzeg i Strefa Gazy	11 000 000	8 000 000	2 000 000	0	21 000 000	0	8 532 955	4 803 744	5 272 604	18 609 303
Jemen	3 000 000	0	0	0	3 000 000	0	209 064	1 817 877	0	2 026 941
OGÓLEM	270 239 256	323 194 831	334 630 759	31 360 449	959 425 294	23 615 533	141 905 551	262 018 500	97 819 461	525 359 046

Obszar korzystający z instrumentu	Kwota zobowiązań					Wyplacona kwota				
	2014	2015	2016	2017	OGÓLEM	2014	2015	2016	2017	OGÓLEM
Wszystkie państwa	102 058 730	98 210 000	101 952 000	83 550 000	385 770 730	0	12 839 876	33 408 432	22 559 313	68 807 620
Różne państwa	1 000 000	1 000 000	0	0	2 000 000	0	216 748	558 137	91 003	865 888
Partnerzy strategiczni	3 500 000	0	-39 744	0	3 460 256	0	2 422 179	0	28 169	2 450 348
Nieprzydzielone do konkretnych państw	9 369 259	15 555 366	22 796 614	7 259 138	54 980 378	221 427	11 383 784	18 747 162	11 515 771	41 868 144
OGÓLEM	115 927 989	114 765 366	124 708 870	90 809 138	446 211 364	221 427	26 862 586	52 713 730	34 194 255	113 992 000

Obszar korzystający z instrumentu	Kwota zobowiązań					Wyplacona kwota				
	2014	2015	2016	2017	OGÓLEM	2014	2015	2016	2017	OGÓLEM
Albania	68 700 000	88 900 000	82 440 000	0	240 040 000	-	1 355 521	34 375 410	5 624 164	41 355 096
Bośnia i Hercegowina	65 700 000	39 700 000	50 000 000	2 896 631	158 296 631	2 825 982	10 107 113	8 938 529	8 012 136	29 883 760
Instrument Pomocy dla Uchodźców w Turcji	-	-	37 000 000	110 390 000	147 390 000	-	-	-	-	-
Kosowo o statusie określonym rezolucją nr 1244/99 RB ONZ	66 050 000	82 100 000	73 860 000	0	222 010 000	-	1 515 322	10 772 576	12 371 492	24 659 390
Czarnogóra	39 505 000	36 385 000	35 398 000	0	111 288 000	-	665 349	9 036 878	12 579 549	22 281 776
Regionalne, horyzontalne i inne wielopaństwowe programy IPA	348 010 000	364 200 000	418 620 000	105 513 464	1 236 343 464	3 715 636	98 359 312	151 432 286	81 171 933	334 679 167
Serbia	179 010 000	216 100 000	189 400 000	0	584 510 000	-	7 906 665	35 528 210	4 465 242	47 900 117
Była jugosłowiańska republika Macedonii	81 700 000	67 200 000	64 500 000	0	213 400 000	-	-	11 752 773	7 887 256	19 640 029
Turcja	620 380 000	626 710 000	631 140 000	0	1 878 230 000	-	100 839 124	105 806 235	12 775 640	219 421 000
Kraje objęte procesem rozszerzenia OGÓLEM	1 469 055 000	1 521 295 000	1 582 358 000	218 800 095	4 791 508 095	6 541 618	220 748 405	367 642 898	144 887 413	739 820 335

Europejski Instrument Sąsiedztwa (ENI) Obszar korzystający z instrumentu	Kwota zobowiązań					OGÓŁEM	Wyplacona kwota					OGÓŁEM
	2014	2015	2016	2017			2014	2015	2016	2017		
Algieria	26 300 000	25 000 000	30 000 000	10 000 000		91 300 000	-	433 577	4 862 317	1 588 917		6 884 811
Armenia	34 000 000	30 000 000	25 000 000	-		89 000 000	-	268 358	7 773 279	3 524 643		11 566 280
Azerbejdżan	16 730 053	14 500 000	13 500 000	-		44 730 053	-	249 258	2 225 533	515 288		2 990 079
Białoruś	19 000 000	14 500 000	29 000 000	-		62 500 000	-	100 627	3 884 818	2 543 170		6 526 614
ENI - region wschodni i inne programy wielopaństwowe (RAP, TAIEK, NIF, SIGMA)	152 385 359	150 096 000	181 301 565	5 000 000		488 782 924	800 000	19 289 981	113 793 460	33 829 957		167 713 398
Egipt	115 000 000	105 000 000	100 000 000	-		320 000 000	-	657 835	14 377 596	2 053 864		17 089 295
Instrument Pomocy dla Uchodźców w Turcji			18 000 000			18 000 000						
Gruzja	131 000 000	100 000 000	109 500 000	-		340 500 000	-	10 759 548	45 657 152	9 622 524		66 039 224
Izrael	-	2 000 000	1 800 000	-		3 800 000	-	37 909	1 803 479	1 657 522		3 498 910
Jordania	174 500 000	100 000 000	140 000 000	30 000 000		444 500 000	-	27 636 252	98 853 118	23 272 779		149 762 149
Liban	140 575 452	40 000 000	40 000 000	-		220 575 452	-	46 107 057	21 084 350	3 401 692		70 593 099
Libia	8 000 000	3 000 000	10 000 000	1 500 000		22 500 000	-	-	2 750 632	2 859 972		5 610 604
ENI - region wschodni i inne programy wielopaństwowe (RAP, TAIEK, NIF, SIGMA)	229 116 262	196 046 490	181 633 000	5 000 000		611 795 752	-	23 107 176	139 994 624	99 246 637		262 348 437
Regionalny fundusz powierniczy UE w odpowiedzi na kryzys w Syrii	20 000 000	361 000 000	142 500 000	-		523 500 000	-	-	-	-		-
Nadzwyczajny fundusz powierniczy UE dla Afryki (segment północnoafrykański)	-	-	55 000 000	120 000 000		175 000 000	-	-	-	-		-
Moldawia	131 000 000	90 000 000	89 000 000	-		310 000 000	16 000 000	8 720 777	27 843 267	10 196 274		62 760 319
Maroko	218 000 000	210 000 000	165 000 000	-		593 000 000	-	389 549	89 813 171	15 720 067		105 922 787
ENI - współpraca transgraniczna i Erasmus+	106 987 000	172 080 771	180 448 300	200 000 000		659 516 071	1 636 260	57 124 902	93 650 438	70 299 705		222 711 306
Syria	41 250 000	48 000 000	59 965 435	10 000 000		159 215 435	-	18 979 829	74 005 096	4 810 665		97 795 590
Tunezja	141 886 586	155 800 000	213 500 000	-		511 186 586	-	76 179 613	58 226 141	9 187 142		143 592 897
Ukraina	242 000 000	200 000 000	200 000 000	37 000 000		679 000 000	127 000 000	2 066 207	95 077 306	20 886 160		245 029 672
Zachodni Brzeg i Strefa Gazy	307 000 000	320 000 000	310 100 000	220 000 000		1 157 100 000	250 750 000	285 880 239	279 301 973	87 905 507		903 837 718
ENI OGÓŁEM	2 254 730 712	2 337 023 261	2 295 248 300	638 500 000		7 525 502 273	396 186 260	577 988 695	1 174 977 747	403 122 485		2 552 275 188

Tabela 2: Wkłady na rzecz Instrumentu Pomocy dla Uchodźców w Turcji w tys. EUR

w tys. EUR

Nazwa	Łączna kwota udostępniona na realizację zobowiązań	Kwota zobowiązań	Wskaźnik wykonania -zobowiązania	Kwota objęta umowami	Wskaźnik wykonania - kwota objęta umowami	Łączna kwota udostępniona na realizację zobowiązań	Wyplacona kwota	Ogólny wskaźnik wykonania
	(1)	(2)	(3)=(2)/(1)	(4)	(5)=(4)/(1)	(6)	(7)	(8)=(7)/(1)
Instrument Pomocy dla Uchodźców w Turcji	2 916 233	2 793 231	96 %	1 591 535	55 %	1 011 387	769 301	26 %

Różnica między zobowiązaniem w wysokości 3 mld EUR i łączna kwota udostępniona na realizację zobowiązań wynika z kwot, których jeszcze nie zarezerwowano na właściwej pozycji w systemie księgowym Komisji. (Wszystkie państwa członkowskie dostarczyły podpisane zaświadczenia dotyczące wkładu finansowego).

w tys. EUR

Nazwa	Pochodzenie środków	Łączna zadeklarowana kwota	Łączna kwota udostępniona na realizację zobowiązań	Łączna kwota udostępniona do wypłaty
Instrument Pomocy dla Uchodźców w Turcji	Środki z budżetu UE	1 000 000	940 025	251 078
	Wkłady państw członkowskich	2 000 000	1 976 209	760 309
	Suma:	3 000 000	2 916 233	1 011 387

Różnica między zadeklarowaną kwotą w wysokości 3 mld EUR i łączna kwota udostępniona na realizację zobowiązań wynika z kwot, których jeszcze nie zarezerwowano we właściwej pozycji w systemie księgowym Komisji. (Wszystkie państwa członkowskie dostarczyły podpisane zaświadczenia dotyczące wkładu finansowego).

w tys. EUR

Program	Opis	Łączna kwota udostępniona na realizację zobowiązań	Kwota zobowiązań	Kwota objęta umowami	Łączna kwota udostępniona do wypłaty	Wyplacona kwota	%
		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)=(5)/(1)
4.0.1	Instrument Pomocy Przedakcesyjnej (IPA II)	1 560 383	1 440 182	971 182	325 612	292 884	18,8 %
4.0.3	Instrument Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju (DCI)	10 000	10 000				
4.0.6	Instrument na rzecz Przyczyniania się do Stabilności i Pokoju (IcSP)	20 000	20 000	20 000	7 240	7 240	36,2 %
4.0.7	Pomoc humanitarna	1 325 850	1 323 049	600 353	678 535	469 176	35,4 %
		2 916 233	2 793 231	1 591 535	1 011 387	769 301	26,4 %

Zobowiązania, jakie należy uwzględnić w ramach instrumentu, są o 5 mln EUR mniejsze w związku ze zobowiązaniem globalnym z 2015 r., zgodnie z którym w ramach pomocy humanitarnej uwzględnia się kwotę 40 mln EUR, z czego tylko 35 mln EUR jest przeznaczona na instrument.

w tys. EUR

Program	Opis	Rok budżetowy	Kwota zobowiązań	Kwota objęta umowami	Wyplacona kwota	%
			(1)	(2)	(3)	(4)=(3)/(1)
4.0.7	Pomoc humanitarna	2015	40 000			
4.0.1	Instrument Pomocy Przedakcesyjnej (IPA II)	2016	939 047	915 047	290 000	30,9 %
4.0.3	Instrument Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju (DCI)	2016	10 000			
4.0.6	Instrument na rzecz Przyczyniania się do Stabilności i Pokoju (IcSP)	2016	20 000	20 000	7 240	36,2 %
4.0.7	Pomoc humanitarna	2016	562 853	522 203	413 349	73,4 %
4.0.1	Instrument Pomocy Przedakcesyjnej (IPA II)	2017	501 136	56 136	2 884	0,6 %
4.0.3	Instrument Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju (DCI)	2017				
4.0.6	Instrument na rzecz Przyczyniania się do Stabilności i Pokoju (IcSP)	2017				
4.0.7	Pomoc humanitarna	2017	720 195	78 150	55 826	7,8 %
		Suma:	2 793 231	1 591 535	769 301	27,5 %

W 2015 r. w ramach pomocy humanitarnej na rzecz Instrumentu przeznaczono kwotę 35 mln EUR ze zobowiązania ogólnego w wysokości 40 mln EUR. Zob. również przypis pod poprzednią tabelą.

Tabela 3: Wkłady na rzecz funduszy powierniczych (wpłaty uczestników/ mln EUR)¹⁰⁰

Nazwa	Łączna kwota udostępniona na realizację zobowiązań	Kwota zobowiązań	Wskaźnik wykonania - zobowiązania	Kwota objęta umowami	Wskaźnik wykonania - kwota objęta umowami	Łączna kwota udostępniona do wypłaty	Wyplacona kwota	Ogólny wskaźnik wykonania
	(1)	(2)	(3)=(2)/(1)	(4)	(5)=(4)/(1)	(6)	(7)	(8)=(7)/(1)
FUNDUSZ POWIERNICZY UE DLA AFRYKI	2 228 699	1 775 188	80 %	1 152 721	52 %	416 153	386 904	17 %
FUNDUSZ POWIERNICZY UE „BÉKOU”	119 407	99 128	83 %	81 262	68 %	86 074	50 144	42 %
FUNDUSZ POWIERNICZY UE „MADAD”	918 716	778 574	85 %	452 658	49 %	311 569	217 616	24 %
FUNDUSZ POWIERNICZY UE DLA KOLUMBII	79 324	11 000	14 %	11 000	14 %	19 324	3 839	5 %
Ogółem	3 346 145	2 663 889	80 %	1 697 641	51 %	833 120	658 503	20 %

¹⁰⁰ Źródło: Służba Komisji Europejskiej ds. współpracy międzynarodowej i rozwoju, lipiec 2017 r. Dane liczbowe według stanu na dzień 30 września 2017 r. na podstawie pakietu sprawozdań z przeglądu wszystkich funduszy powierniczych UE opublikowanego przez DG ds. Budżetu.

w tys. EUR

Nazwa	Pochodzenie środków	Łączna zadeklarowana kwota	Łączna kwota udostępniona na realizację zobowiązań	Łączna kwota udostępniona do wypłaty
FUNDUSZ POWIERNICZY UE DLA AFRYKI	Wkład z budżetu UE	358 500	219 459	68 399
	Wkład państw członkowskich i innych darczyńców	202 385	89 340	89 340
	Wkład z EFR	2 289 900	1 919 900	258 414
FUNDUSZ POWIERNICZY UE DLA AFRYKI		2 850 785	2 228 699	416 153
FUNDUSZ POWIERNICZY UE „BÉKOU”	Wkład z budżetu UE	54 833	40 333	12 000
	Wkład państw członkowskich i innych darczyńców	64 925	35 074	35 074
	Wkład z EFR	113 000	44 000	39 000
FUNDUSZ POWIERNICZY UE „BÉKOU”		232 758	119 407	86 074
FUNDUSZ POWIERNICZY UE „MADAD”	Wkład z budżetu UE	1 181 260	808 066	200 919
	Wkład państw członkowskich i innych darczyńców	118 450	110 650	110 650
FUNDUSZ POWIERNICZY UE „MADAD”		1 299 710	918 716	311 569
FUNDUSZ POWIERNICZY UE DLA KOLUMBII	Wkład z budżetu UE	72 000	70 000	10 000
	Wkład państw członkowskich i innych darczyńców	22 976	9 324	9 324
FUNDUSZ POWIERNICZY UE DLA KOLUMBII		94 976	79 324	19 324

w tys. EUR

Pochodzenie środków – wszystkie fundusze powiernicze UE	Rok budżetowy	Łączna kwota udostępniona na realizację zobowiązań	Łączna kwota udostępniona do wypłaty
Wkład z budżetu UE	2015	598 985	22 122
Wkład z budżetu UE	2016	144 994	221 196
Wkład z budżetu UE	2017	393 879	48 000
Wkład państw członkowskich i innych darczyńców	2015	50 316	50 316
Wkład państw członkowskich i innych darczyńców	2016	145 131	145 131
Wkład państw członkowskich i innych darczyńców	2017	48 940	48 940
Wkład z EFR	2014	39 000	39 000
Wkład z EFR	2015	1 200 000	
Wkład z EFR	2016	595 000	128 514
Wkład z EFR	2017	129 900	129 900
Suma ogółem:		3 346 145	833 120

Wykaz skrótów

AKP	Afryka, Karaiby, Pacyfik
DAC	Komitet Pomocy Rozwojowej OECD
DCI	Instrument Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju
DG DEVCO	Służba Komisji ds. współpracy międzynarodowej i rozwoju
DG NEAR	Służba Komisji ds. polityki sąsiedztwa i negocjacji w sprawie rozszerzenia
EFR	Europejski Fundusz Rozwoju
EIDHR	Europejski Instrument na rzecz Wspierania Demokracji i Praw Człowieka
EFI	Instrument finansowania zewnętrznego
ENI	Europejski Instrument Sąsiedztwa
UE	Unia Europejska
FPI	Służba Komisji ds. instrumentów polityki zagranicznej
GD	Decyzja w sprawie Grenlandii
IPA	Instrument Pomocy Przedakcesyjnej
INSC	Instrument Współpracy w dziedzinie Bezpieczeństwa Jądrowego
IcSP	Instrument na rzecz Przyczyniania się do Stabilności i Pokoju
MTR	Przeгляд śródkresowy
OCTs	Kraje i terytoria zamorskie
OECD	Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju
PI	Instrument Partnerstwa